

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Майдан

Київ

▶ СТОР. 6

Знай наших!

Задоволення для винахідника і користь для суспільства

▶ СТОР. 8

До 200-річчя Т. Шевченка

Образи Великого Кобзаря в українській інтелектуальній історії

▶ СТОР. 10—11

№ 42 (5792) СЕРЕДА, 5 БЕРЕЗНЯ 2014 РОКУ WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР:

Євросоюз готується запровадити санкції проти Кремля

Завтра у Брюсселі відбудеться саміт Євросоюзу з приводу ситуації в Україні на рівні глав держав і урядів. Нашу країну на переговорах представлятиме Прем'єр-міністр Арсеній Яценюк.

Позиція, з якою західні лідери їдуть на переговори, частково уже була вироблена в понеділок під час засідання Ради Європейського Союзу у закордонних справах. Дії Російської Федерації в Криму у Брюсселі оцінили як «акт агресії, яка матиме свої наслідки у міжнародному праві». ▶ СТОР. 12

Міносвіти змінює акценти: університетам спростять життя, але посилять контроль за якістю знань

Сьогодні закінчується термін подачі документів на реєстрацію для участі в ЗНО. Поки в Українському центрі оцінювання якості освіти підраховують, скільки абітурієнтів цього року складатиме тести, у профільному міністерстві шукають кошти для перевірки знань. «Основну увагу ми звертаємо на зовнішнє незалежне оцінювання. Воно має бути організоване належним чином. На сьогодні потрібно виділити майже 10 мільйонів гривень на проведення ЗНО», — сказав учора під час прес-конференції міністр освіти і науки Сергій Квіт. ▶ СТОР. 8

Озимі підживили. Незабаром сіятимуть ярі

У Кіровоградській області тривають весняно-польові роботи. Як повідомив директор департаменту агропромислового розвитку ОДА Сергій Коренюк, уже проведено підживлення озимих зернових майже на 140 тис. га (41 відсоток від загальної площі). Мінеральними добривами агроформування забезпечені на 91 відсоток.

До проведення усього комплексу весняно-польових робіт готова й сільськогосподарська техніка. В регіоні достатній ресурс і пально-мастильних матеріалів.

Окрім того, за оцінками місцевих фахівців, більшість посівів перебувають у доброму стані. Слабкими та зрідженими можна вважати лише сім відсотків площ озимих зернових, **передає наш власкор Петро МЕЛЬНИК.**

Відновлюємо роботу місцевих адміністрацій. У більшості областей вони діють у нормальному режимі

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Ранкове засідання 4 березня

Незважаючи на агресивні дії збройних сил Російської Федерації, ми повертаємо стабільність в Україну. Крім Кабінету Міністрів, який приступив до виконання своїх обов'язків, відновлюємо роботу місцевих адміністрацій. У більшості областей вони працюють у нормальному режимі. Переконаний, найближчим часом вся виконавча вертикаль ефективно функціонуватиме в нашій країні — на цьому наголосив Голова Верховної Ради, в. о. Президента Олександр Турчинов, відкривши ранкове засідання.

▶ СТОР. 2

СИТУАЦІЯ

До квітня без гарячих обідів

Тимчасово, до квітня, призупинено гаряче харчування 62 тисяч школярів-чорнобильців у семи радіоактивно забруднених районах Рівненщини. Не харчуватимуть таких дітей загалом у дванадцяти областях. Але кошти батькам обов'язково компенсують органи соцзахисту населення, запевняє влада.

По компенсацію необхідно звернутися до регіонального органу соціального захисту населення за місцем реєстрації з відповідною заявою та довідкою із навчального закладу. Так, дітям, які не забезпечені гарячим харчуванням у навчальних закладах, буде виплачена щомісячна грошова допомога в розмірах, передбачених постановою Кабінету Міністрів України від 08.02.1997 №155 «Про порядок та розміри компенсаційних виплат дітям, які потерпіли внаслідок Чорнобильської катастрофи»: у віці від 6 до 10 років — 180 грн., від 11 до 14 років — 185 грн., від 15 до 18 років — 190 грн. на місяць, пропорційно навчальним дням, **повідомляє наш власкор Олександра ЮРКОВА.**

КОРОТКО

■ У Міноборони та Генштабі ЗСУ з метою налагодження системної комунікації з громадськістю і засобами масової інформації, оперативного опрацювання численних звернень журналістів та громадян працюють телефони «гарячої лінії»: 253-04-71 — громадська приймальня Міноборони, 454-43-37 — Міноборони, 235-82-31 — Генштаб ЗСУ **(Урядовий портал).**

■ Житомирська міськрада заборонила на місяць реалізацію алкогольних, слабоалкогольних напоїв та пива в закладах торгівлі, крім громадського харчування, з восьмої години вечора до восьмої ранку, **інформує наш власкор Олексій КАВУН.**

ВАТ «Газпром» з квітня скасовує пільги на поставку газу Україні, — глава концерну Олексій Міллер *(РБК-Україна)*

Відновлюємо роботу місцевих адміністрацій. У більшості областей вони діють у нормальному режимі

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Ранкове засідання 4 березня

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Водночас глава парламенту зауважив, що під час засідання Ради безпеки ООН представник Російської Федерації заявив, що Росія ввела війська за зверненням громадянина України Віктора Януковича. З огляду на це, О. Турчинов нагадав, що відповідно до Конституції України та законодавства лише Верховна Рада може приймати рішення в разі потреби щодо введення іноземних військ на свою територію. «Це виключно компетенція парламенту. І жодна провокація не може застосовуватись під прикриттям заяви будь-якого громадянина, навіть екс-президента», — сказав він.

Керівник парламенту нагадав також, що Генеральна прокуратура проводить слідство щодо масових вбивств в Україні і одним із головних фігурантів у цих справах є екс-президент Янукович. «Саме тому ГПУ звертатиметься до РФ, де нині перебуває екс-президент, з вимогою екстрадиції його до нашої країни, де буде забезпечений чесний і неупереджений суд», — наголосив О. Турчинов.

Крім того, Голова Верховної Ради переконаний, що для швидкого зняття напруження, яке сьогодні виникло в АРК, Російська Федерація має негайно повернути підрозділи своїх збройних сил ЧФ в місця постійної дислокації. Вивести з автономії всі свої військові підрозділи. Припинити втручання у внутрішні справи нашої країни. А видача Україні Януковича, наголосив він, сприяла би пришвидшенню нормалізації двосторонніх відносин наших країн.

Глава парламенту запропонував оформити цю позицію у вигляді заяви Верховної Ради України. Пропозицію О. Турчинова підтримали 239 народних депутатів.

Після виступів уповноважених представників фракцій та депутатських груп сесія зосередилася на розгляді питань порядку денного.

Зокрема, депутати у першому читанні та в цілому підтримали (280 — «за») проект закону про ратифікацію Меморандуму про взаєморозуміння між Україною як Позичальником та Європейським Союзом як Кредитором і Кредитної угоди між Україною як Позичальником, Національним банком України як Агентом позичальника та Європейським Союзом як Кредитором щодо надання Україні макрофінансової допомоги Європейського Союзу в сумі до 610 мільйонів євро. Рішення щодо цього проекту депутати ухвалили без обговорення.

Відповідно до законопроекту, Україні може бути надана макрофінансова допомога чотирма траншами у сумі 100, 10, 250 та 250 млн. євро відповідно. При цьому другий та третій транш може бути перераховано одночасно. Період між наданням першого, другого-третього та четвертого траншів становить не менш як три місяці. Строк погашення кредиту — не більше 15 років. Відсоткова ставка запозичення буде відома тільки в час виходу Європейської Комісії, що має найвищий кредитний рейтинг (ААА), на зовнішній ринок запозичень для отримання коштів, що перераховуватимуться Україні за тією ж кредитною ставкою. До того ж Україною має бути профінансовано операційні витрати на надання кредитних ресурсів Європейською Комісією.

ЦИТАТА

Голова Верховної Ради Олександр Турчинов:

«Рішення і процеси в Криму контролює не кримський парламент, який ухвалює іноді постанови, які суперечать Конституції та законам, а військове керівництво Російської Федерації. І це є проблема. Тому передумовою розв’язання всіх проблем є повернення російських військових в місця дислокації, залишення території АРК. Це головна передумова для того, щоб розв’язати всі проблеми. А я переконаний, що ми їх розв’яжемо обов’язково».

Крім того, Верховна Рада утворила Тимчасову спеціальну комісію з питань підготовки законопроекту про внесення змін до Конституції України. До її складу ввійшли представники всіх фракцій та депутатських груп. Свого представника матимуть також і позафракційні. Крім того, на пропозицію Руслана Князевича («Батьківщина»), ТСК працюватиме до моменту ухвалення у парламенті закону про внесення змін до Конституції. В цілому постанову підтримали 288 народних депутатів.

Затим сесія розглянула питання звільнення суддів.

«Верховна Рада, як і весь український народ, має дуже ретельно ставитися до питання призначення на посаду суддів, у зв’язку з тим, що судова гілка у нас деформована, скомпрометована. Правосуддя в Україні протягом останніх років було відсутнє», — зауважив Голова Верховної Ради. Водночас він повідомив, що на розгляд парламенту виносяться не всі позиції щодо звільнення представників Феміди, а лише ті питання, які пов’язані з виходом суддів на пенсію. Решта питань стосовно звільнення суддів розглядатимуться у парламенті лише після вивчення кожної окремої заяви профільними комітетами та робочою групою, яка, на думку глави парламенту, має бути створена.

Народні депутати у першому читанні ухвалили також проект закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо уточнення обліку та реєстрації платників податків. Водночас ухвалили рішення щодо підготовки його до другого читання за скороченою процедурою. Сесія також 275 голосами утворила Тимчасову спеціальну комісію з питань підготовки проекту закону «Про розвиток і застосування мов в Україні». Очолити цю ТСК, за словами голови Комітету з питань духовності і культури В’ячеслава Кириленка, погодився заступник глави парламенту Руслан Кошулинський.

Сергій Мартиняк, Наталія Агафонова, Ольга Бєлькова.

Голова комітету повідомив також, що до складу комісії будуть залучені депутати всіх фракцій і груп, а також позафракційні. Він запропонував до експертної частини залучити фахівців у галузі мовних питань з усіх провідних вищих навчальних закладів України.

Водночас Нестор Шуфрич (фракція Партії регіонів) висловив переконання, що новий закон, який буде розроблено представниками всіх фракцій, безумовно, буде кращий за той, який діє нині і викликає багато запитань (як відомо, в. о. Президента заветував скасування мовного закону). «Ми маємо об’єднатися навколо мовного питання, особливо сьогодні, коли перед нами стоять значні виклики. Сподіваюся, що робота над цим законопроектом об’єднає Верховну Раду і суспільство», — сказав він.

Відповідно до постанови, проект закону мав бути напрацьований до 11 березня. Часу дуже мало. Але, за словами В. Кириленка, його достатньо, аби вийти на базові норми, погодити їх в ТСК і направити перший варіант проекту закону на розгляд Венеціанської комісії. «Після надання висновку комісії, а ми звернемося, щоб це було у максимально стислий термін, цей законопроект буде винесений на розгляд Верховної Ради. До слова, попередній закон про засади державної мовної політики був ухвалений всупереч усім висновкам Венеціанської комісії. Такого не потрібно повторювати», — наголосив В. Кириленко.

Після обговорення депутати вирішили винести за межі постанови перелік експертів, які братимуть участь у підготовці цього закону. Крім того, залучити до комісії провідних діячів культури, науки, зокрема, представлених в ініціативній групі «Першого грудня». Водночас до складу комісії включили голову профільного комітету, народних депутатів від АРК Валентину Лютікову та Мустафу Джемільова. Ще одну квоту залишили для позафракційного представника. Час роботи комісії продовжили до 31 березня.

Щоправда, Голова Верховної Ради закликав колег максимально прискорити час підготовки проекту закону. «Коли є можливість прискорити це питання — прискорте. Я розумію, що це має бути професійний збалансований закон. Але часу в нас не так багато, аби заспокоїти людей. Щоб не було спекуляцій щодо мовного питання», — сказав він.

Голова Верховної Ради повідомив також, що створено консультативну групу за участю народних депутатів, яка працюватиме у напрямку нормалізації ситуації в Україні.

З цього приводу з парламентської трибуни виступив Нестор Шуфрич. Говорив російською, бо це питання насамперед стосується Автономної Республіки Крим.

«В пятницу состоялась встреча представителей Верховной Рады Украины с руководством АРК. Был озвучен целый пакет тех вопросов, которые поднимаются парламентом и общественностью автономии. Принято предварительное решение о создании межпарламентской рабочей группы по изучению вопросов внесения изменений в Конституцию АРК в вопросе расширения полномочий автономии. Надо отдать должное, этот вопрос не возник сегодня и это не вопрос новой власти. Более 10 лет, в том числе и я, будучи депутатом ВР АРК, не единожды обращались к власти с инициативой начать диалог и внести изменения в Конституцию Крыма. Уверен, что на площадке, которая будет создана двумя парламентами, мы сможем найти ту дорогу компромисса и единения, которая сегодня так необходима», —сказав Нестор Шуфрич.

Володимир Рибак, Григорій Смітюх.

Насамкінець Голова Верховної Ради зазначив, що відповідно до календарного плану, цього тижня депутати мають працювати у комітетах. Питань, які потрібно ухвалити, багато, але перед тим їх мають опрацювати профільні комітети. З огляду на це у роботі парламенту було оголошено перерву до 10-ї години наступного вівторка 11 березня. Водночас з огляду на складну ситуацію наших відносин з РФ глава парламенту попросив народних депутатів не залишати меж Києва для того, щоб парламент міг зібратися у будь-який час для прийняття важливих рішень.

Із Днем народження цього дня вітали народних депутатів Олега Гелевея та Сергія Мартиняка. Крім того, головуючий повідомив про вихід із фракції Партії регіонів народних депутатів Сергія Клюєва, Володимира Наконечного та Григорія Груби.

Сесія також достроково припинила депутатські повноваження Степана Кубіва, якого призначено головою Національного банку України. А Сергія Власенка поновили у статусі народного депутата. Відповідне рішення ухвалив Вищий адміністративний суд від 28.02.2014 року. З огляду на те, що А. Яценюк склав повноваження, його місце у фракції займе С. Власенко.

ДОСЛІВНО

Народний депутат Нестор Шуфрич (фракція Партії регіонів):

«Сьогодні всі єдині в тому, що незалежно від місця проживання, мови спілкування та віросповідання, всі ми живемо в одній країні, а тому маємо чути та поважати один одного. Переконаний, у діалозі та єдності — наша сила».

Виступи представників фракцій читайте на 6-й сторінці.

Олена ГОРБУНОВА.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Україні може бути надана макрофінансова допомога чотирма траншами у сумі 100, 10, 250 та 250 млн. євро

Джон КЕРРІ: «Ми надзвичайно серйозно ставимось до своїх зобов'язань перед Україною»

***Учора відбулася спільна зустріч Голови Верховної Ради України, виконувача обов'язків Президента України Олександра Турчинова та Прем'єр-міністра України Арсенія Яценюка з Державним секретарем США Джоном Керрі* (на знімку в центрі).**

Під час зустрічі сторони обговорили поточну ситуацію, що склалась в Україні. Особливу увагу співрозмовники приділили подіям, які відбуваються у Криму.

За словами Олександра Турчинова, пріоритетом для нового уряду є відновлення економіки України. «Ми успадкували майже повністю зруйновану економіку, тому нині основним завданням для нас є відновлення всієї економічної системи нашої країни».

Голова парламенту наголосив, що дії Російської Федерації із введенням своїх збройних сил до Криму є «не що інше, як агресивні дії проти суверенної держави».

Водночас він висловив упевненість, що стратегічні партнери України та країни — гаранти її безпеки та територіальної цілісності, відповідно до Будапештського меморандуму, «зроблять усе можливе, щоб допомогти Україні захистити її територіальну цілісність».

Зі свого боку, Дж. Керрі високо оцінив дії нової української влади зі стабілізації ситуації в країні, витримку та професійність дій військових нашої держави.

«Я був надзвичайно вражений тим, що побачив у Києві. Не потрібно багато часу, щоб зрозуміти, наскільки щирі тут були люди в своїй боротьбі за свободу», — сказав він.

«Хочу, щоб ви знали: ми надзвичайно серйозно ставимось до своїх зобов'язань перед Україною, які взяли на себе ще в 1994 році, виступивши гарантом суверенітету та територіальної цілісності вашої країни», — наголосив Дж. Керрі.

Прес-служба Верховної Ради України.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Олександр ТУРЧИНОВ: «Усі громадяни повинні об'єднатися задля процвітання країни»

Голова Верховної Ради України, в. о. Президента України Олександр Турчинов на брифінгу у понеділок звернувся до мешканців південних і східних регіонів із закликом «відкрити душі і серця» та об'єднатися задля процвітання України.

О. Турчинов закликав мешканців цих регіонів не піддаватися на сепаратистські заклики.

«Ви — українці. Серед провокаторів, які вас підбурюють, багато провокаторів з іншої держави, багато людей, які за свою брехню отримають достатньо високу зарплату, — зазначив він. — Ви — громадяни України, ми — одна країна і повинні разом зробити її могутньою, великою, демократичною, європейською».

«Ми повинні разом жити у нашому спільному домі і зробити все, щоб наші діти пишалися, що вони українці», — додав керівник парламенту.

Незважаючи на дуже складну ситуацію, Україна продовжує рухатися у напрямку стабілізації. Про це заявив Голова Верховної Ради України, в. о. Президента України Олександр Турчинов на брифінгу у понеділок.

Закінчують формувати владу в регіонах

«У першу чергу це пов'язано з відновленням виконавчої влади», — сказав О. Турчинов та поінформував, що днями він за поданням уряду підписав укази про призначення голів обласних адміністрацій. «Ми почали другий етап відновлення виконавчої влади — формування влади в регіонах», — сказав він.

До того ж Голова Верховної Ради наголосив: у східних та південних регіонах на керівні посади призначаються люди, які відомі в регіоні, мають вплив та авторитет. «Я вірю, що саме професійна влада, нова влада, отримає довіру українського народу, і наше завдання — побудувати Україну, де люди повинні перестати не просто боятися влади, а навіть відчувати її присутність, і влада повинна нагадувати про себе тільки тоді, коли вона потрібна», — наголосив він.

Пишаємося українськими військовими, які несуть службу у Криму

В. о. Президента України, Голова Верховної Ради Олександр Турчинов пишається українськими військовими, які сьогодні несуть службу у Криму. О. Турчинов на брифінгу зазначив: незважаючи на позицію всієї світової громадськості, всіх цивілізованих країн світу, в Криму продовжує нарощуватися військова присутність Збройних Сил Російської Федерації, які перейшли до блокування військових частин української армії, внутрішніх військ.

О. Турчинов повідомив: сьогодні він мав розмову з командирами українських військових частин, зазначивши, що в українських солдатів у нинішніх складних умовах зберігається «високий бойовий дух, віра у власну країну і впевненість, що перемога буде за правдою, за Україною». «Вони мужньо виконують свій обов'язок, залишаючись вірними країні й українському народові», — наголосив керівник парламенту.

Голова Верховної Ради звернувся до українських військових зі словами подяки за те, що вони у надзвичайно складних умовах протидіють провокаціям, протистоять блокаді та пропаганді, яка розгорнута в Криму проти української влади.

«Наші військові, як Збройних Сил, так і внутрішніх військ, наші офіцери, сержанти, солдати мужньо виконують свій обов'язок, залишаючись вірними країні й українському народу, якому вони давали присягу. Ми підтримуємо їх, ми всі разом з ними», — наголосив керівник парламенту.

ДОСЛІВНО

Голова Верховної Ради, в. о. Президента України Олександр ТУРЧИНОВ: «Ми очікуємо від провідних країн світу не тільки моральної підтримки, ми очікуємо реальної допомоги, і я впевнений: вона буде. Я звертаюсь до керівництва Російської Федерації: припиніть агресію, припиніть провокації, припиніть піратство, це є злочином, і за ці злочини ви будете відповідати».

Дуже небезпечна ситуація, зазначив Голова Верховної Ради, склалася навколо Військово-Морського флоту: російські військові заблокували у севастопольських бухтах наші військові кораблі «і зараз постійно погрожують, що у випадку, якщо наші моряки не здадуть кораблі, не складуть зброю, вони будуть по-піратськи захоплювати українські кораблі».

За словами О. Турчинова, сьогодні він спілкувався з командиром корвету «Тернопіль», який зазначив: «Коли Майдан без зброї зміг оборонятись проти озброєних злочинців, невже ми не будемо брати з них приклад і здамо свій корабель?».

Командири і матроси, наголосив керівник парламенту, готові захищати свої кораблі. «Тому що вони захищають Україну, тому що агресія, яка сьогодні насувається на нашу державу, має бути зупинена, і я з величезною повагою ставлюсь до їхньої мужності», — заявив О. Турчинов.

Закон «Про мову» продовжує діяти

Закон «Про мову» продовжить діяти, поки парламентська робоча група не розробить нову редакцію, в якій будуть передбачені можливості для розвитку всіх мов. Про це сказав Голова Верховної Ради України, виконувач обов'язків Президента України Олександр Турчинов. «Я на Погоджувальній раді поставив завдання створити робочу групу для розробки нового закону «Про мову», — сказав О. Турчинов, наголосивши, що в новому збалансованому законі буде передбачена можливість для розвитку всіх мов, а статус української мови буде загальнодержавним.

Окрім того, керівник парламенту наголосив на тому, що хоча попередній закон «Про мову» був незбалансований та непрофесійно підготовлений, він не підписуватиме рішення парламенту про його скасування, щоб «не було жодних провокацій з цього питання».

Прес-служба Верховної Ради України.

У НОМЕР

«Сподіваюся, що авторитет ООН допоможе розв'язати складну ситуацію...»

Про це під час учорашньої зустрічі із заступником Генерального секретаря ООН Яном Еліассоном* (на знімку) *сказав Голова Верховної Ради України Олександр Турчинов.

В ході зустрічі Сторони обговорили питання щодо подій, які відбуваються в Україні, приділивши особливу увагу ситуації, що склалася на Кримському півострові.

За словами О. Турчинова, ситуація в АР Крим «дуже небезпечна».

«Сподіваюсь, що авторитет такої поважної організації допоможе розв'язати ту складну ситуацію, яка склалася сьогодні в Криму», — наголосив глава парламенту, додавши, що вважає неприпустимим те, що російська сторона намагається збройним шляхом змінити політичну систему незалежної країни.

Стосовно шляхів розв'язання тієї складної ситуації, що склалася довкола України, заступник Генерального секретаря виділив головне завдання зараз — спільно прийти до дипломатичного та політичного рішення з цього питання.

«Ви не повинні жодним чином сумніватися у нашій відданості ідеї неподільності та суверенності України», — зазначив Я. Еліассон.

Відновлюється стабільність, попри всі проблеми

Уряд Республіки Болгарія збирається оздоровити влітку українських дітей, батьки яких загинули на Майдані. Про це Міністр закордонних справ Республіки Болгарія Крістіан Вігенін* (на знімку) *заявив в ході зустрічі з Головою Верховної Ради України Олександром Турчиновим.

Крім того, в рамках зустрічі сторони обговорили події, які відбуваються в Україні, приділивши особливу увагу ситуації, що склалася на півострові Крим. О. Турчинов наголосив на тому, що «попри всі проблеми, в Україні відновлюється економічна та політична стабільність».

Говорячи про питання присутності російських військових на території Криму, Олександр Турчинов охарактеризував ситуацію там «як агресивну поведінку проти незалежної держави».

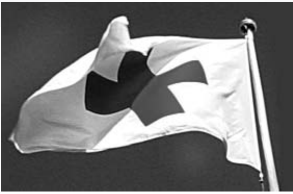
Водночас він сподівається на політичне врегулювання цієї ситуації. «Ми сподіваємося на допомогу країн, що виступали гарантами нашої територіальної безпеки та суверенітету», — зазначив голова парламенту. Сторони висловили стурбованість ситуацією, що склалася на Кримському півострові, наголосивши, що події в Криму можуть призвести до ескалації напруги в «усьому Причорноморському регіоні».

«Ми поважаємо територіальну цілісність та державний суверенітет України. І готові тісно співпрацювати та всіляко підтримувати вашу країну», — сказав К. Вігенін.

Прес-секретар Голови Верховної Ради України.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

На сесії міської ради в райцентрі Олевськ на Житомирщині трьом вулицям дали нові назви: Героїв Майдану, Небесної Сотні та Шолом–Алейхема — літературний псевдонім цього відомого єврейського письменника у перекладі з ідиш означає «мир вам», *передає наш власкор Олексій Кавун*

Полтавська обласна організація Товариства Червоного Хреста запропонувала землякам опанувати навички першої медичної допомоги, в тому числі догляду за пораненими. Навчання всіх охочих на курсах відбуватиметься за 12–годинною програмою, *повідомляє наш власкор Василь Неїжмак*

Народний депутат України Борис ДЕЙЧ:
Сьогодні, як ніколи, потрібен діалог

Борисе Давидовичу, сьогодні звучать абсолютно різні оцінки кримських подій. На вашу думку, що нині відбувається й до чого реально можуть призвести останні події в Криму? На ваш погляд, чи є світло в кінці тунелю?

— На жаль, і в думках, і в коментарях сьогодні переважають дві протилежні позиції — від: «Ми перемогли», — до: «Ситуація в глухому куті». Як не дивно, обидві ці позиції мають у своїй основі переконливу доказову базу.

Я розумію тих, хто стверджує, що перемогли. Ця позиція ґрунтується на сподіваннях багатьох кримчан, думку яких протягом багатьох років Київ не вважав за потрібне враховувати під час реалізації цілої низки гуманітарних та економічних рішень. Небажання центру дотримуватися кримської Конституції, неприйняття в українському парламенті закону про основи розвитку АРК і впровадження інвестиційної діяльності на її території, який було внесено депутатською комісією від Криму, ігнорування думки кримчан протягом останніх двох десятиліть крапля за краплею накопичували те невдоволення й роздратування, яке сьогодні вилилося на вулиці кримських міст.

При цьому треба розуміти, що останньою краплею, яка призвела до такої реакції, були поспішні, необдумані рішення Верховної Ради України про скасування закону про регіональні мови й радикальні заклики окремих політиків про розпуск Кримського парламенту, скасування автономії.

Тому необхідно розуміти, що останні події й рішення в Криму — це передусім захисна реакція на події в Києві.

Небажання вести діалог з Києвом і наївна віра в можливість самостійного плавання острова Крим у сучасному геополітичному світі зрештою можуть призвести до катастрофи. Багатонаціональний Крим завжди пишався тим, що зумів уникнути долі гарячих точок, зберегти мир і спокій на своїй землі. Але сьогодні ми навіть не за крок від можливості повторити їхню долю, ставши політичним і економічним ізгоєм без визначених прав і перспектив. Можливо, хтось це вважає кращим виходом з найгіршого, але я впевнений, що і Крим, і кримчани заслуговують і мають право на ліпшу долю.

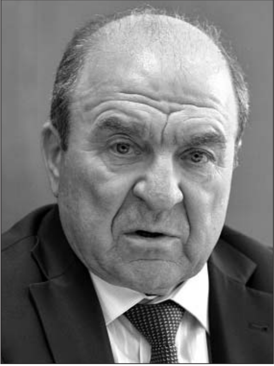
Що ж, на вашу думку, необхідно сьогодні почати робити на рівні Криму й Києва для виходу із кризи?

— Насамперед необхідно відновити діалог. Якщо в Києві приймають рішення про нелегітимність кримської влади, то тим самим руйнують можливість ведення такого діалогу. Адже з нелегітимною владою переговори неможливі. З другого боку, відмовляючись вести переговори з новою владою в Києві, керівництво Криму саме обмежує можливість для переговорів.

Розмова за принципом «сам дурний» — неприпустима. Якщо в нас є чітке розуміння, що Крим політично й економічно не може вирушити в самостійне плавання і так чи інакше, у тій чи іншій якості залишається в складі України, то треба сідати за стіл переговорів, за яким обстоювати політичні й економічні права автономії. При цьому необхідно чітко усвідомлювати, що без залучення кримських татар до врегулювання сьогоднішньої ситуації будь-яке рішення виявиться сумнівним. На ура-патріотизмі можна сформувати уряд, але неможливо створити основу для його довгострокової стабільної роботи на благо Криму й кримчан.

Сьогодні, як ніколи, потрібен діалог. Вважаю, що для діалогу Київ повинен направити до Криму серйозну авторитетну делегацію. Це буде діалог на всіх рівнях і з усіма політичними, громадськими й національними рухами. Будь-які рішення без такого діалогу не мають права на життя й виявляться недієздатними. Я впевнений, що кримчанам вистачить розважливості й мудрості не впадати в цій ситуації в крайності, зберегти на півострові мир і спокій, знайти ті рішення, які дадуть змогу Криму з упевненістю дивитися в майбутнє.

Ректорам вищих навчальних закладів України

Шановні колеги!

Україна переживає один із найскладніших історичних періодів свого існування. Під загрозою опинилися суверенітет і незалежність нашої держави. На порушення міжнародних угод відбулася пряма інтервенція збройних сил Російської Федерації в Автономну Республіку Крим — невід'ємну територію суверенної та незалежної держави Україна. За нормами міжнародного права — це злочин.

Спілка ректорів вищих навчальних закладів України рішуче засуджує рішення влади Російської Федерації про застосування військової сили на нашій території.

Ми відкидаємо безпідставні й надумані російською стороною аргументи щодо обмеження прав російськомовних громадян України, зокрема на здобуття освіти. Адже в Автономній Республіці Крим у загальноосвітніх школах російською мовою навчаються 90 відсотків учнів, у вищих навчальних закладах — 90—95 відсотків студентів, а у професійно-технічних навчальних закладах викладання здійснюється тільки російською мовою.

Спілка ректорів підтримує дії Верховної Ради України та уряду, спрямовані на побудову демократичного суспільства, збереження незалежності й цілісності нашої держави.

Ми закликаємо ректорів вищих навчальних закладів України:

1. Невідкладно провести позачергові засідання Вчених рад навчальних закладів за участю органів студентського самоврядування, на яких засудити іноземне збройне вторгнення на територію України та заявити про недопущення сепаратистських дій з боку окремих громадян і політиків та іноземних посланців.

2. Провести серед громадськості регіону роз'яснювальну роботу щодо збереження цілісності України та переходу нашої держави від диктатури до побудови демократичного суспільства.

3. Звернутися до університетів-партнерів з Російської Федерації із роз'ясненням, що в Україні відбулося повалення диктатури усім українським народом, і закликати їх, як моральних авторитетів Російської Федерації, підтримати український народ і державу, закликати владу Росії не допустити ворожнечі між двома слов'янськими народами, руйнування історичних зв'язків двох держав у сфері освіти, науки, культури, економіки та на родинному рівні.

Спілка ректорів закликає українських освітян і науковців, викладачів і студентів, весь народ України згуртуватися та об'єднатися у відповідальний для країни час, адже саме зараз потрібна консолідація і національна єдність, недопущення протистояння у суспільстві. Закликаємо вас зберігати спокій і витримку, діяти виважено і толерантно, а у разі потреби виступити на захист нашої Батьківщини.

Слава Україні!

З повагою
Президент Спілки ректорів [підпис] Л.В.Губерський

ОФІЦІЙНО

Станом на 4.03.2014 р. усі українські військові частини та кораблі у Криму виконують накази МО та Генштабу ЗС України

Російська Федерація продовжує поширювати через засоби масової інформації та в мережі Інтернет неправдиву інформацію про «перехід військових частин Збройних Сил України, які дислокуються на території АР Крим, на бік «кримського уряду», намагаючись у такий спосіб виправдати свої протиправні дії на території суверенної держави.

У зв'язку з цим Управління преси та інформації МО України вкотре наголошує, що ця інформація абсолютно не відповідає дійсності.

Жодна військова частина, жоден гарнізон чи корабель Збройних Сил України не виконав ультиматуму російських військових здати зброю і присягнути так званому уряду Криму або залишити місце дислокації. Території військових частин знаходяться під контролем українських військовослужбовців.

Не зафіксовано також випадків дезертирства українських військових у Криму, крім факту зради колишнього командувача ВМС ЗС України Дениса Березовського.

Пропозиції, які надходять від різних «представників влади Криму» щодо приєднання до неіснуючих «збройних сил автономії», українськими військовослужбовцями навіть не розглядаються.

Так, військовослужбовці Севастопольської бригади тактичної авіації імені О. Покришкіна, яка нібито «перейшла на бік влади Криму», сьогодні вранці після ритуалу підняття Державного прапора України, колоною, без зброї, відбули на свої робочі місця на аеродром.

За словами командира бригади полковника Юлія Мамчура, їх зустріли озброєні російські військовослужбовці без розпізнавальних знаків на бойовій техніці. Щоб зупинити колону, вони зробили кілька пострілів з автоматів угору.

Після переговорів полковника Юлія Мамчура з одним із командирів російських військових, які блокують аеродром, було погоджено допуск на робочі місця близько 15 українських військовослужбовців із числа зміни по забезпеченню життєдіяльності аеродрому.

Управління преси та інформації МО України.

Прес–служба МВС України:

За складання зброї бійцям внутрішніх військ у Криму пропонували 200 тисяч доларів. Незважаючи на це, українські правоохоронці залишилися вірними військовій присязі, даній Українському народу. Внутрішні війська МВС України, які дислокуються в Автономній Республіці Крим, продовжують виконувати покладені законодавством держави завдання із забезпечення громадського порядку та боротьби зі злочинністю у ввіреному регіоні. Проте деякі особи намагалися примусити особовий склад виконати злочинні накази, а саме — скласти зброю та підпорядковуватися іншим командирам. Зокрема, до керівництва підрозділів внутрішніх військ у Криму надходили погрози та пропозиції матеріальної винагороди за умови погодження із вищезазначеними вимогами.

Командирові полку внутрішніх військ МВС України, що дислокується у Севастополі, невідомими особами було запропоновано 200 тисяч доларів США за складання зброї його підрозділом. Офіцер відмовився та наголосив, що й надалі залишається вірним своїм переконанням та присязі. Керівництво Кримського територіального командування внутрішніх військ МВС України зазначає, що військовослужбовці внутрішніх військ продовжують мужньо та стійко виконувати свої завдання, залишаючись вірними військовій присязі та Українському народові.

За інформацією офіційного сайту МВС України.

Прес–служба Генеральної прокуратури України:

Генеральною прокуратурою України до Окружного адміністративного суду Києва пред'явлено позов про скасування низки незаконних рішень, прийнятих Верховною Радою Автономної Республіки Крим. Зокрема, про висловлення недовіри Раді міністрів Криму і припинення її діяльності, призначення Сергія Аксьонова на посаду Голови Ради міністрів АРК, а також про організацію та проведення республіканського (місцевого) референдуму з питань удосконалення статусу і повноважень автономії.

Перевіркою встановлено, що вказані акти прийнято з порушенням вимог ст. 2, 19, 136, 137 Конституції України, ст. 37 Конституції АР Крим, п. 21 ч. 2 ст. 9 Закону України «Про Верховну Раду Автономної Республіки Крим» та ст. 7 Закону України «Про Раду міністрів Автономної Республіки Крим». Крім цього, позов про визнання протиправними та скасування ухвалених органами місцевого самоврядування рішень, які містять ознаки посягання на територіальну цілісність та недоторканність України, пред'явлено також прокуратурою Севастополя.

За інформацією офіційного сайту Генеральної прокуратури України.

Психологічну атаку вдалося відбити

Жодна з українських військових частин не перейшла на бік самопроголошеної влади у Криму і залишилися вірними присязі України. Психологічна атака, яка чинилася на українське військо шляхом ультиматумів щодо складання зброї, була повністю провалена. Про це заявив на брифінгу в парламенті Секретар Ради національної безпеки та оборони Андрій Парубій **(на знімку).**

Зокрема, він навів такий приклад. О першій годині ночі 4 березня була здійснена атака на частину 3009 у Криму, де розташовані підрозділи внутрішніх військ, люди, переодягнені у військову форму, намагалися машиною пробити вхід до частини. Однак у рукопашному бою, без застосування зброї і без жодного пострілу, бійці внутрішніх військ змогли відбити цю атаку і відтіснити нападників за територію військової частини.

Ситуація на кордоні, за словами Парубія, також характеризується як складна, але, тим не менше, стабільна. «Наші прикордонники продовжують нести службу біля кожного з прикордонних постів, де стоять великі групи озброєних людей, — сказав Секретар РНБО. — При в’їзді до Криму минулої ночі було поставлено блок-пости, для того щоб не допустити в’їзд екстремістів. Особливої активізації перетину кордону немає. Ситуація на півострові Крим цієї ночі була складною і напруженою, але нові агресивні напади не увінчались успіхом і були відбиті».

Провокації у південних та східних областях України теж не зазнали успіху, зауважив Андрій Парубій. Усі обласні державні адміністрації виконують свої функції і працюють. Лише в актовому залі Донецької ОДА нині перебувають люди в цивільному, але всі державні органи влади функціонують. Водночас політик не виключив, що в середу може бути здійснена нова спроба захоплення обласних адміністрацій.

«Уже сьогодні можна говорити, що план, який готувався зі швидкого бурхливого входження російських військ на територію України, не здійснено і цей план був провалений, хоча ситуація залишається напруженою», — наголосив А. Парубій. При цьому він зазначив, що українські військові частини продовжують приводити у стан бойової готовності.

Секретар РНБО повідомив, що командирам, офіцерам та рядовим військових частин у Криму була висловлена підтримка і подяка за несення служби від міністрів. «Кожен військовослужбовець, незважаючи на спроби підкупу, шантажу, окрім одного зрадника Березовського, залишився вірним присязі Україні, — підкреслив А. Парубій. — Хоча є інформація, що операція у Криму готувалася дуже давно і до кожного з командирів частини підходили з розмовами, в яких погрожували сім’ям, але це не вплинуло на наших військових».

Окрім того, А. Парубій зазначив, що слухання українського питання у Раді безпеки ООН показали, що зовнішньополітична стратегія Росії зазнала повного провалу. Україна отримала підтримку не тільки від західних держав, а навіть від членів СНД, зокрема, від Казахстану, а також від Китаю. Весь світ, уся міжнародна спільнота в ці дні стали на бік України. І завдяки діям української влади і передусім українських військових, а також завдяки одностайній позиції міжнародної спільноти, яка засудила агресію проти України, фактично відбулося зупинення російських військ і відповідна заява Путіна є тому підтвердженням. «План швидкого входження російських військ і зустрічі їх з квітами не відбулися», — сказав А. Парубій. Водночас він наголосив, що ситуація залишається напруженою і може щомиті змінитися.

Секретар РНБО також запевнив, що українські військові частини в Криму забезпечені всім необхідним. Блокування відбувається умовно, і є змога завозити на територію частин харчування. Уряд виділив додаткові кошти на генеральний штаб, який нині займається забезпеченням продовольством тих військових частин, де вичерпуються харчові запаси для особового складу.

Усі прикордонні пости посилені загонами самооборони, щоб не допустити пересування екстремістів на територію України.

Триває і мобілізація населення. Нині військкомати збирають передусім офіцерів-резервістів. Завдяки патріотизму мобілізація проходить настільки активно, що військкомати, структура яких за останній період була майже знищена, навіть не встигають прийняти всіх добровольців.

А. Парубій також повідомив, що до України прибула місія ОБСЄ, яка найближчим часом поїде до Криму для моніторингу ситуації. Тривають активні переговори із США, Великою Британією. Однак рішення ще перебувають у стадії обговорення.

Анна ШЕВЧЕНКО.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

АКЦЕНТИ

«Пам’ятаймо: у нас нема іншої країни, і ми разом повинні її зберегти!»

Рада національних товариств України, яка об’єднує понад 35 національностей нашої країни, звернулася до співвітчизників та українців різного національного походження.

«Саме нині над великим надбанням — міжнаціональною злагодою в Україні — нависла велика загроза, яка, якщо її не зупинити, може привести до непередбачуваного лиха — крові та до людських жертв», — йдеться у зверненні, яке підписав президент Ради національних товариств України Ілля Левітас **(на знімку)**. Певні організації та окремі особи, як в Україні, так і за її межами, не тільки пропагують, а й, за його словами, здійснюють дії, спрямовані на розділ країни та відокремлення її регіонів.

«Вони вже частково розпочали військові дії, де перший постріл може привести до кровопролиття з обох боків, а це — загибель військових з обох боків, загроза мирному населенню. Природно, що серед українських військових є росіяни, а в російських частинах є українці. Вони приймали присягу на вірність своїм країнам і будуть виконувати накази своїх командирів. І тоді Василий змушений буде стріляти у Василя, а Микола — в Николая», — наголошується у зверненні.

З огляду на загрозу цілісності нашої країни, можливості національного протистояння і кровопролиття, Рада національних товариств України закликала всі громадські організації та державні установи забути в цей вирішальний для країни час усі претензії один до одного, перестати когось звинувачувати і шукати ворогів серед опонентів, перестати рахувати і накопичувати помилки. І підтримати зусилля всіх владних структур, спрямовані на збереження недоторканності наших кордонів і єдності Українського народу.

Крім того, Рада нацтовариств пропонує оголосити на цей місяць внутрішнє перемир’я і, незважаючи на тривожне становище, відзначити належним чином 200-річчя від дня народження Тараса Шевченка, який закликав: «Обніміться ж, брати мої!».

«Пам’ятаймо: у нас нема іншої країни, і ми разом повинні її зберегти!», — йдеться у зверненні.

«Порядок у нас тут був, поки ви не приїхали...»

Українські військові поступово опановують раніше зайнятий «невідомими» аеродром «Бельбек», зокрема, повернуто повний контроль за стоянкою літаків, складом озброєння та диспетчерським пунктом, однак злітну смугу продовжували контролювати окупанти.

Не менш напружена ситуація біля інших, базованих у Криму, військових частин. Приміром, кримський телеканал АТР продемонстрував відео того, як військові без розпізнавальних знаків блокують військове містечко у Євпаторії. З відео видно, що місцеві мешканці вимагають від непроханих гостей або сховати зброю і відійти, або, найкраще, забиратися геть до Росії, бо їх ні від кого захищати не потрібно. На що командир окупантів «майор Сєргєй» чітко відповідає, що може це зробити тільки за наказом командуючого Чорноморським флотом Російської Федерації.

Тож хоч Путін досі продовжує твердити, що ці військові представляють не російську армію, а Кримські загони самооборони, самі вони вже давно не приховують своєї приналежності. Мало того, вчора Держприкордонслужба повідомила, що коли близько19-ї години 3 березня з Кубані до українського пункту пропуску прибув пором «Єйськ», то в одному з мікроавтобусів прикордонники виявили сім озброєних автоматичною зброєю та пістолетами осіб. «Дозволів на ввезення в Україну вогнепальної зброї у даних осіб не було. Вимоги прикордонного наряду щодо заборони ввезення в Україну вогнепальної зброї були проігноровані. З прибуттям зазначених транспортних засобів зі сторони України у пункт пропуску увірвалось 10 озброєних автоматами та кулеметами військовослужбовців **ЧФ РФ**, які відтіснили прикордонний наряд та зайняли вогневі позиції по периметру», — йдеться у повідомленні Держприкордонслужби.

Проте цим епізодом російські військові не обмежилися. Уже на наступному поромі до пункту пропуску «Крим-Кубань» прибуло три вантажівки «КамАЗ» з озброєними людьми, котрі знехтували всі законні вимоги прикордонного наряду. При цьому ті російські військові, які вже перебували в пункті пропуску, погрожуючи зброєю, відтіснили прикордонників та провели автомобілі на територію України. А згодом саме це, без будь-якого перебільшення, озброєне бандформування, із застосуванням фізичної сили захопило місце дислокації відділу прикордонної служби «Керч».

Із заявою стосовно шляхів урегулювання ситуації виступив голова Меджлісу кримськотатарського народу Рефат Чубаров. На його думку, попри те що врегулюванням ситуації в Криму вже зайнялися на міжнародному рівні, було б непоправною помилкою негайно не створити механізми пошуку шляхів усередині самої України. Одним із таких варіантів Р. Чубаров назвав формування Верховною Радою України та Верховною Радою Криму (кожна зі свого боку) спеціальних депутатських комісій, які без будь-яких ультиматумів мають розпочати обговорення всіх питань, що призвели до загострення ситуації. При цьому до спецкомісії Верховної Ради України повинні максимально увійти народні депутати, які проживають у Криму та обрані як за мажоритарними округами, так і від політичних партій.

«Знаєте, кримські татари п’ятдесят років не тільки були у вигнанні, а й боролися за повернення на свою батьківщину, і вони прекрасно розуміють, що відбувається. Крим незмінно повинен залишатись у складі української держави», — наголосив лідер Меджлісу.

Очевидно, розуміючи всю ненадійність ситуації, «нова кримська влада» поспішає. Зокрема, під час учорашньої прес-конференції так званий прем’єр Криму Сергій Аксьонов заявив, що референдум у Криму може відбутися навіть раніше, ніж 30 березня. «Референдум відбудеться, я вважаю, навіть раніше, ніж 30 березня. Ми сьогодні в рамках робочої групи з його організації приймемо це рішення і намагатимемося найближчим часом повністю дізнатися волю кримчан, та будемо діяти відповідно до того переконання, яке нам висловлять кримчани», — сказав він.

У зв’язку з цим нагадаємо, що спочатку незаконний референдум планувалося провести 25 травня, згодом цю дату було зміщено на 30 березня, а тепер лунають заяви, що він взагалі може відбутися у найближчі дні. Невже побоюються, що Путін відведе російські війська, тож поспішають ще за підтримки російських штиків провести це «волевиявлення»?

Принагідно нагадаємо, що ЦВК України вже заявила про неможливість проведення місцевих референдумів до ухвалення відповідного закону. «Жоден із чинних законів не визначає порядок проведення місцевих референдумів, а отже, їхня організація є неможливою», — наголосили у Центрвиборчкомі.

А тим часом Держприкордонслужба встановила посилений контроль на в’їзді до АР Крим. Зокрема, вчора було розгорнуто три контрольно-пропускні пункти та виставлено прикордонні патрулі в районі населених пунктів Сальково, Каланчак та Чаплинка.

Сергій КОВАЛЕНКО.

Фото Миколи МАГДИЧА

Учора в Севастополі близько сотні цивільних осіб блокували виїзди й виходи зі штабу Військово-Морських сил України. Серед них — невелика група людей з автоматами, у бронежилетах і повному армійському екіпіруванні без розпізнавальних знаків.

Із виступів представників фракцій, груп і позафракційних депутатів

Олег ТЯГНИБОК (фракція ВО «Свобода»):

— Плани Москви в Україні зрозумілі — вона взяла на себе роль жандарма. Кремль шляхом шантажу намагається розв'язати свої стратегічні плани. Вони прагнуть, щоб Україна погодилася на федералізацію, щоб було подвійне громадянство, друга державна мова, хочуть домогтися гарантованого довічного перебування на нашій території своїх збройних сил. Однак у жодному разі українці не повинні піддатися на це. Нині маємо бути єдиною нацією, згуртованим народом — маємо відбити ці напади. У разі реальної військової інтервенції маємо стати до бою з ворогом і перемогти. Жодного клаптика української землі не здамо окупанту!

За всю історію незалежної України український народ ще ніколи не був таким згуртованим і мобілізованим.

Увесь український народ, уся нація, незалежно від регіону проживання, єдина в розумінні процесів, що відбуваються в Україні та зокрема в Криму. Громада готова захищати свою землю, свою Вітчизну. Україні оголосили війну — і ми гідно прийняли цей виклик. Очевидно, що план розв'язання війни проти України розроблявся заздалегідь. Путін був упевнений, що після закінчення Олімпіади в Сочі зможе спокійно заволодіти Україною. Однак план Путіна, і це вже очевидно, зазнає краху.

Українці не біжать із простертими обіймами назустріч окупанту. Навпаки, ми можемо пишатися десятками тисяч українців, які приходять у військкомати і готові добровольцями вступати до війська. Ми пишаємося цивільними, які неозброєні виходять проти російських окупантів. Пишаємося українськими військовослужбовцями в Криму — моряками, морськими піхотинцями, всіма військовими, які не піддаються на спокуси зрадників, таких як колишній адмірал Березовський. Навпаки, наші вояки підтверджують свою присягу на вірність Україні та її народові.

Нині потрібно докласти всіх зусиль, щоб не дозволити Кремлю реалізувати свої плани.

Закликаю всіх бути готовими захищати Україну. У разі реальної військової інтервенції маємо стати до бою з ворогом і перемогти. Жодного клаптика української землі не здамо окупанту!».

Адам МАРТИНЮК (фракція КПУ):

— Сьогодні в кожного громадянина нашої держави біль і неспокій на серці. Такої тривоги, такого неспокою не мала наша незалежна держава ніколи. І ми як парламент, кожна з наших політичних сил повинні все зробити мудро і виважено для того, щоб в Україні панував спокій, щоб в Україні панував мир і кожен громадянин відчував захищеність від нової влади.

Комуністична партія, наша фракція послідовно і наполегливо виступає за збереження територіальної цілісності та єдності нашої держави. Для того, щоб забезпечити це не на словах, а насправді, ми вважаємо, що потрібно було б здійснити цілу низку першочергових кроків, мета яких — заспокоїти суспільство і гарантувати всім складовим частинам України, що до всіх влада, держава ставиться однаково і з повагою.

Ми з вами зобов'язані зробити все для того, щоб урегулювати конфлікт, який назрівав в тому числі і в Криму. Ми повинні всі усвідомити, що ні одна, ні друга частина суспільства не повинна закликати на нашу територію ті чи інші війська. Ми повинні усвідомити, що якщо на території України будуть війська інших держав, то горітиме наша хата, то полум'я війни буде на нашій території, що ті чи інші держави будуть вирішувати свої інтереси тут. І тому потрібно дипломатичною мовою вести розмову про те, щоб, справді, сьогодні врегулювати будь-які конфлікти, а найголовніше — заспокоїти суспільство і зберегти цілісність нашої держави. Це, на наш погляд, найголовніші і першочергові заходи, які ми повинні здійснити спільно для заспокоєння суспільства.

На столичному Майдані Незалежності люди висловлюються проти силового розв'язання ситуації в Криму.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Микола ТОМЕНКО (ВО «Батьківщина»):

— Я хотів би від імені нашої фракції і від парламенту подякувати нашим громадянам, які в сьогоднішній непростій ситуації виявилися мудрішими, виваженішими, відповідальнішими, ніж усі політики разом узяті.

Сьогодні наші громадяни дуже чітко розуміють ситуацію в Україні, і в Криму, я маю на увазі дружин наших військовослужбовців чи тих людей, які вболівають за єдність України, сьогодні вони роблять більше, ніж ми і влада разом узяті. Саме вони сьогодні захищають територіальну цілісність, єдність країни.

І, я думаю, ми мусимо і нашим військовослужбовцям, і їхнім родинам, і всім громадянам України, які російською, українською, кримськотатарською мовами розмовляють, мовою незалежності України, мовою територіальної цілісності і мовою поваги до нашої Української держави, подякувати. Подяка вам глибока від нашої фракції і від українського парламенту.

Наступна теза, надзвичайно важлива, небагатослівна, яку сьогодні пишуть і росіяни в Росії, і українці в Росії до тих людей, які сподіваються, що Путін їх від чогось урятує. Ця теза звучить уже просто, що «Вы не будете разговаривать на русском, вы будете молчать на русском», якщо Путін керуватиме ще й в Україні, не дай Бог. Тому я хотів би всім, хто живе ілюзіями про те, що хтось тут принесе спасіння в Україну, щоб прекрасно розуміли і подивилися на ситуацію в Росії, і порадилися з журналістами чи тими людьми, які живуть в Росії, яке щастя в них там є.

Ми повинні чітко сказати і мешканцям Криму, і областям Східної і Південної України, що ми зробимо все, щоб рішення приймалися місцевою громадою, і бюджетні кошти так само розподілялися з урахуванням місцевої громади, а не царків на рівні областей чи рівні України. Тому, друзі, ніякої федерації. Широке місцеве самоврядування, свобода кожної людини, свобода мови, віросповідань і світогляду! Тільки так ми збережемо Україну. Тільки так ми будемо жити в великій Україні, якою пишаємося.

Слава єдиній неподільній Україні!

Ірина ГЕРАЩЕНКО (фракція «УДАР»):

— Держава, справді, завинила перед українською армією, і ми просимо Голову Верховної Ради дати доручення Бюджетному комітету передивитися цей злиденний український бюджет, всі ці статті видатків, які можуть бути спрямовані на фінансування української армії.

Також ми маємо конкретну пропозицію, щоб звернутися до Кабінету Міністрів України з проханням внести зміни до постанови Кабміну, що визначає місцевість учасників бойових дій. Наші хлопці в Криму в ці дні були учасниками бойових дій і вони мають усі — всі військові, що служать в Криму у всіх їх гарнізонах — отримати відповідний статус.

Ми звертаємося до Голови Верховної Ради України з проханням. Давайте, будь ласка, зробимо розпорядження Верховної Ради України, делегуємо туди спеціальні делегації. Такі спільні, від усіх фракцій.

Ми так само чесно маємо говорити про те, що переможемо ось цю «гідру», яка намагається сьогодні зруйнувати незалежну Україну.

І ми повинні зробити заяви до Держдуми Росії і Російської Федерації від українського парламенту, в яких, по-перше, чесно назвати те, що відбулося, що ми засуджуємо такі рішення. Коли наші сусіди приймають одноосібне рішення про початок війни.

Віталіна ДЗОЗ (фракція Партії регіонів)

— Я сьогодні прилетіла із Криму. Там усе спокійно. Але я нині з цієї трибуни передаю думку всіх кримчан. Крим завжди був послідовним прихильником цілісності України. Крим завжди дотримувався Конституції й законів України.

Крим — складний, багатонаціональний регіон. І з ним треба рахуватися, як, утім, і з усіма іншими регіонами України. Але сьогодні багатонаціональний Крим об'єднаний однією ідеєю. Ми проти кровопролиття, ми проти агресії, ми проти війни в будь-якому її прояві. Куля за національністю не вибирає. Кримчани за мир. Кримчани за порядок у країні.

Але що ж тоді, у чому такий високий градус громадянського протистояння?! Та в тому, що кримчани та інші регіони хочуть, щоб почули їхні права, їхні інтереси, їхню ментальність, їхню історію, і в тому, щоб мудро вибудували державну регіональну політику. Що стосується Криму — це, звісно, інтереси автономії Криму.

Інтересів кримчан завжди потрібно дотримуватися. Ми повинні слухати всіх і враховувати, що ментальність Севастополя інша, ніж ментальність Львова, але вона є. І доти, поки ми не визнаємо толерантно, що ти, можливо, інший, розмовляєш іншою мовою, ходиш до іншої церкви, шануєш інших героїв, але ти маєш право на цю історію, на цю думку, доти нашої держави не буде...

Анатолій КІНАХ (фракція «Європейський розвиток»)

— Україна поступово, на основі сконсолідованих дій суспільства, держави мирним, правовим шляхом долає глибоку системну суспільно-політичну кризу. Об'єднання «Економічний розвиток» вітає нову якість в українській політиці, коли національні, політичні та економічні інтереси України є вищим пріоритетом по відношенню до поточної, особистої чи політичної кон'юнктури.

Об'єднання «Економічний розвиток» вітає Збройні Сили України, підрозділи Збройних Сил, правоохоронних органів в Автономній Республіці Крим за високий рівень патріотизму, відданості Присязі і Вітчизні — Україні.

Об'єднання «Економічний розвиток «закликає всіх об'єднати зусилля із виходу держави із системної кризи і створення незворотності розвитку України як європейської конкурентоспроможної держави.

Володимир ЛИТВИН (група «Суверенна європейська Україна»)

— Балансування на межі війни, а нині ми перебуваємо в такому стані, має негайно завершитися або закінчитися миром. Але для цього, очевидно, ми маємо всі виходити із простої істини, із історичних реалій, що Україна дуже гарно скроєна і, на превеликий жаль, Україна все ще погано зшита. І ця проблема відчувається у складні моменти, в моменти випробувань, які помножені на протистояння всередині країни. Цілком очевидно, що рішення Російської Федерації і для України є неприйнятним, воно не несе в собі і в своїй основі ставку на силу. Розрахунок робиться на наш внутрішній розбрат, на внутрішню підтримку таких дій, на людей, які можуть виконати брудні функції.

Цілком очевидно, що розрахунок робиться і на негативну реакцію щодо непродуманих, поспішних кроків, у тому числі які здійснювала Верховна Рада України, і в тому числі загалом нової влади, особливо в чутливих питаннях, про які ми багато говоримо, і жодним чином не приймаємо практичних рішень, повторюючи заклики, думаючи, що ці заклики заспокоять людей.

Тому цілком зрозумілим є те, що нам потрібно надзвичайними заходами навести елементарний порядок в країні, щоб люди, в тому числі в Криму, на сході і півдні України, бачили, що порядок в країні є, що є спокій, що є захищеність кожної людини. Треба заспокоїти людей, дати їм віру як мінімум.

Тому ми пропонуємо прийняття звернення до українського народу. Ми вже зверталися до всіх: до міжнародних організацій, до світу, але прийняти звернення до українського народу, в якому чітко зафіксувати, що права кожної людини, особливо в таких чутливих питаннях, як мова, вірування, національне питання, вони будуть абсолютно і надалі враховані.

Олег ЛЯШКО (позафракційний)

— Янукович, колишній Президент України, ввійде в історію України не лише як людина, яка віддавала команди вбивати людей, а й людина, яка заради того, щоб повернутися до влади, виступила зрадником: зрадила власну державу, зрадила український народ.

Янукович, щоб повернутися до влади, звернувся до Путіна з проханням ввести війська в Україну.

Це є державна зрада. І тому я вимагаю від Генеральної прокуратури порушити проти колишнього Президента Януковича кримінальну справу за фактом державної зради, за фактом сприяння вчиненню військової агресії проти незалежної української держави.

Ми говоримо на різних мовах, у нас, можливо, різні герої, у нас різні політичні погляди, але, коли йдеться про захист країни, коли йдеться про єдність країни, ми маємо бути всі разом, незалежно від поглядів, незалежно від політики. Слава Україні!

Микола РУДЬКОВСЬКИЙ (позафракційний)

— Я вважаю, що Верховна Рада сьогодні повинна створити робочу групу, підготувати пакет пропозицій для кримчан, для жителів Східної України. І в першу чергу група народних депутатів повинна приїхати в Крим і запропонувати чіткий перелік законодавчих актів щодо обрання міського голови в місті Севастополі — раз. Друге — про скасування тих змін, які ми пропонували по Закону про мови, і неповернення більше до цього питання, що люди зможуть вільно говорити російською мовою в Криму.

Прийняття закону про вільну економічну зону в Криму, що заспокоїть людей.

Раз і назавжди прийняти рішення, що у всіх регіонах України хто хоче які пам'ятники встановлює, і лише громада приймає рішення з цих питань.

Верховна Рада сьогодні повинна прийняти рішення, і уряд, щоб народ підтримав цей уряд і владу, має скасувати медичну реформу, скасувати пенсійну реформу.

Віталій НЕМІЛОСТІВИЙ (позафракційний)

— Треба звернутися до Міжнародного валютного фонду, до Паризького клубу кредиторів з тим, щоб нам списали частину боргів, державних боргів, а частину реструктуризували, щоб ми мали можливість у бюджеті 2014 року майже 100 мільярдів гривень переглянути на інші потреби. Інші країни зверталися навіть не за таких складних обставин — і їм ішли назустріч. Нині, коли заарештовані рахунки певних посадовців на Заході, коли ми маємо інформацію, що частину коштів вивезла сім'я Януковича на Схід, нам повинні піти назустріч. А там далі нехай ці кошти забирають собі...

Невідкладна за викликом

БАЛАНС МІСЯЦЯ

**** Інвестиції в економіку за рік скоротилися на 30 мільярдів гривень — про дезактивізацію.***
**** Курс долара США перетнув межу в 11 гривень на міжбанківському ринку — про вільне плавання.***
**** Верховна Рада затвердила новий склад Кабінету Міністрів — про екстремальне перезавантаження.***

Програмний зворотний ефект

Збігає рік, як уряд на чолі з Миколою Азаровим проголосив курс на активізацію економічного розвитку в 2013—2014 рр., який згодом затвердили відповідною програмою. І курс, і програму тямущі представники великого бізнесу сприйняли скептично. Одні згадували, як їх ошукали векселями з ПДВ при імпорті, відповідно до попередньої програми (вона стосувалася залучення інвестицій та створення робочих місць). Інші — як відмовляють відшкодовувати ПДВ тощо. Відтоді я так і не позбувся переконання, що писали цю програму винятково для підтвердження удаваної стабільності. Обіцяли — невдовзі ВВП зросте на 2,5—3,5 відсотка, інвестиції потечуть, державний борг не перевищить 30,6 відсотка від рівня ВВП і таке інше, без чого не обходилася жодна урядова програма.

Свіжа звітність Держстату показує, що одержали зворотний ефект. Інвестиції в економіку за рік скоротилися на 31 мільярд гривень — до 248 мільярдів гривень. (А ще 2012-го мали приріст у 21 мільярд). Найбільший відплив капіталу (на 40 відсотків) зафіксовано на Харківщині; на 32 відсотки скоротився обсяг капітальних інвестицій на Кіровоградщині; на 5 — у Києві.

Приросту вдалося досягти Луганській, Вінницькій, Житомирській, Миколаївській та Чернігівській областям і Севастополю. Однак, прямо скажу, такого мізерного, що на тлі потужного виведення капіталу його важко відстежити.

Далі. За минулий рік державний і гарантований борг сягнув 584,11 мільярда гривень, тобто 40,5 відсотка від рівня ВВП. Бюджет на рік нинішній виразно вказує, що рівень держборгу зросте до 43,7 відсотка ВВП. (Варто лишень скласти зовнішні зобов'язання Нацбанку і НАК «Нафтогаз України»). Отже, ми не вкладаємося у Маастрихтські критерії, бо якщо ми претендуємо на вступ у ЄС, то наші борги мають становити менше 40 відсотків ВВП. Тим часом січневий обвал промислового виробництва на 16 відсотків, який супроводжувався переглядом суверенного та корпоративних рейтингів до переддефолтного рівня, остаточно переконав, що країна вже не обійдеться без нових запозичень.

Підсумую: вищезгадана програма відставленого уряду стимулювала не економіку, а окремі бізнес-групи, які одержували доступ до величезних кредитів під неринкові відсотки і урядові гарантії, які розподілялися у ручному режимі. Обсяг таких гарантій торік становив 50 мільярдів гривень. Багатолітня практика доводить, що левова частка цих позик не поверталася, посилюючи борговий тягар на бюджет.

Чи є життя за дефолтом?

Не питання — і діти підуть до школи, і старі радітимуть вранішньому сонцю, і всі ми, як завжди, готуватимемося до чергових виборів. Однак після дефолту, може статися, що заняття у школі перенесуть: вчителі протестуватимуть проти невиплати їм заробітних плат. І хтозна, чи радітимуть вранішньому сонцю старі, якщо їм пенсії платитимуть із затримками.

Зрештою, не хочу розводитися про те, чи є життя на Марсі, бо вірю, що до дефолту, за яким бовваніє тотальний секвестр навіть захищених статей у держбюджеті, справа не дійде. **Перезавантаження влади, як на мене, гарантує одержання фінансової допомоги від Євросоюзу, створює хороші перспективи для реструктуризації наявних боргів. І ще: платоспроможність України є дуже важливим міжнародним безпековим чинником у регіоні Східної Європи — так само, як і на теренах країн Митного союзу.**

Не маю жодного сумніву, що МВФ відновить своє кредитування. За словами єврокомісара з питань бюджету ЄС Януша Левандовського, співтовариство ладне надати фінансову підтримку вже у березні обсягом один мільярд євро. Зацитую найцікавіше: «Це виняткова фінансова допомога, яка більш ніколи не виділятиметься без певних зобов'язань. Країни ЄС не можуть собі дозволити надавати гроші втемну».

Оце і є відповідь на те, чому ЄС не надавав гроші старій владі: та грала втемну. До слова, один із висновків місії МВФ торік звучав приблизно так: в Україні немає жодного адекватного макропоказника, який би виконував функцію реалістичного індикатора. А як без цього бізнесу, інвесторам? Тож чи варто дивуватися, що, за оцінкою виконуючих обов'язки членів уряду, для виходу з фінансової прірви наша країна потребує у найближчі два роки 35 мільярдів доларів США.

35 — то 35, хоча це вирішувати не позичальнику. Скажіть, лишень, на скільки перемножити, щоб довідатися про гривневу потребу. Але хто підкаже, якщо девальвація ще триває!? За останні два місяці вкладники «вимели» з банків близько трьох мільярдів доларів депозитів. Минулого — котирування долара США на міжбанківському ринку вже перетнули позначку в 11 гривень — фактично Нацбанк відмовився від валютних інтервенцій...

...Згадується колишній Прем'єр-міністр, який скаржився, що МВФ змушує його знецінювати гривню. Він так і не зрозумів, що то життя змушувало, а не МВФ. І якби він прислухався до цієї поради вчасно, може, й не довелося б вдаватися до такої глибокої девальвації, яку маємо.

Яке перезавантаження потрібне

Наші макропоказники свідчать про те, що капітал виходить з країни значно інтенсивніше, ніж заходить. Міжнародні резерви, тим часом, уже скоротилися до критичних 15 мільярдів доларів США. Тобто, на 15,7 відсотка, або на 2,8 мільярда доларів США, тільки — в лютому. Казна, як каже новопризначений Прем'єр-міністр Арсеній Яценюк, порожня. Тому природно, що новий склад уряду асоціюється з каретою невідкладної допомоги. Арсеній Яценюк не приховує: вони прийшли стабілізувати становище і буде боляче. Це зрозуміло: головною проблемою є фінансово-економічна, визначальними «лікарями» мають стати міністри фінансів, економіки і глава Держказначейства. І дуже багато залежатиме від зваженої, але твердої політики Нацбанку.

Попри те, що кадрове перезавантаження вищого органу виконавчої влади відбулося за екстремальних умов (кримський синдром, тиск Майдану, мародерство тощо), новій владі не дадуть грати втемну, навіть якби вона того захотіла.

І про очікування. Нагадаю, Федерація роботодавців України першочерговим завданням нової влади визнала боротьбу з корупцією. З роботодавцями солідарні Майдан і Європейська бізнес-асоціація, яка об'єднує 950 міжнародних та вітчизняних компаній.

ДУМКА ЕКСПЕРТА

Петро Порошенко, народний депутат:

«Кардинальне невиконання доходної частини бюджету затягує зашморг: країна може розвалитися, якщо не отримає чергової порції кредитів».

ДУМКА БІЗНЕСМЕНіВ

«Наш обов'язок перед тими, хто віддав життя у боротьбі за демократичну та справедливу Україну, — це викорінення будь-яких проявів корупції та зловживань владою у новій адміністрації. Ми очікуємо, що жодна посадова особа ні прямо, ні опосередковано не буде задіяна у протиправних практиках, а якщо буде, то зазнає справедливого законного покарання... Настав час дій, популізму вже нема місця у нашій країні, і, що важливо, ці кроки мають здійснитися задовго до запланованих президентських виборів» (із Заяви Європейської бізнес-асоціації).

Ця «швидка допомога» приїхала до нас ненадовго. І не варто розводитися про її кваліфікацію. Бо те, що сталося у лютому, дуже болить. Бо стабілізація становища в країні залежить не тільки від кадрового, економічного чи політичного, а й морального перезавантаження. Хіба не так?

Сергій ВЛАД.

Мал. Олександра ДУБОВСЬКОГО.

З початку року щодня в середньому дві українські родини укладають договори на «доступне житло» в рамках програми здешевлення вартості іпотечних кредитів. За словами голови правління Держмолодьжитла Леоніда Рисухіна, загальна кількість договорів цьогоріч становила 133 *(УНН)*

Відучора для керівників усіх банків країни запроваджено вільний доступ до приміщення Національного банку України. Таке рішення ухвалив голова НБУ Степан КУБІВ, *інформує прес–служба відомства*

Задоволення для винахідника і користь для суспільства

Відкрита міжрегіональна виставка винахідницького мистецтва «Don.tech.fest» відбулася в шахтарській столиці. Це перший такий захід у регіоні, його ініціатором став аспірант Донецького національного технічного університету Іван Бондаренко.

«Такі виставки в Україні вже проводилися, але мали комерційну або академічну основу. «Don.tech.fest» засновано на науковій ідеології, але не побудовано у формі класичної конференції, і тому виставка має величезний потенціал», — впевнений організатор. До участі в заході запросили студентів та співробітників найавторитетніших вишів та наукових організацій країни віком від 18 до 45 років. Три місяці комісія зі спеціалістів ДонНТУ, Донецького національного медуніверситету та інших профільних закладів оцінювала роботи для виставки — всього журі відібрало десять винаходів.

Лікар-онколог Станіслав Білецький **(на знімку)** представив на «Don.tech.fest» власну розробку — інструмент для проведення онкогінекологічних операцій. Інструмент виготовлено з нержавіючої сталі, його можна використовувати протягом десяти років. Упровадження апарату активно обговорюється, його вже застосовують у клініці, де працює донецький лікар.

Ще один цікавий винахід — іскробезпечний комутаційний пристрій науковця з Донецька Оксани Сольоної. Прилад має зробити безпечним одночасне використання газу та електрики. «Загазованість житлової кімнати та виникнення іскри можуть спровокувати вибух. Представлений пристрій дає змогу уникнути цього. Приладом можна керувати дистанційно», — пояснила автор. Дію винаходу перевірено в сертифікаційному центрі, його запатентовано.

Завідувач кафедри «Машини та апарати хімічних виробництв» ДонНТУ, заслужений винахідник України, професор Олександр Парфенюк допоміг Івану Бондаренку з організацією виставки. «Перший «Don.tech.fest» — пробний, утім, захід може стати традиційним. На наш заклик відгукнулися науковці з різних міст, переважно — молодь. Технічні спеціальності, інженерія нині не дуже популярні, бачимо це з конкурсу нашого університету, хоча виробництво — основа економіки. Виставка допоможе у профорієнтаційній роботі, привабить творчих людей», — зауважив Олександр Парфенюк.

Оксана Сольона переконує: «В українського винахідництва є проблеми: патентування за рахунок розробника, випуск наукових статей, труднощі з фінансуванням. Усе, зазвичай, базується на ініціативі винахідників. Утім, процес розробки та отримання власного виробу — величезне задоволення для науковця».

Марія ПРОКОПЕНКО

Фото автора.

Міносвіти змінює акценти...

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

З окремим посланням новий очільник відомства звернувся до мешканців Кримського півострова: «Міністерство освіти дбатиме про навчальні заклади Криму, їх фінансуватимуть. Зовнішнє незалежне оцінювання обов'язково повинне відбутися заради того, щоб діти мали можливість надалі вступати до університетів. Це дуже серйозна справа».

Не менш важливий нюанс: цього року правила вступу до ВНЗ дещо зміняться. Передусім буде змінено вплив так званого середнього балу атестата. «Безперечно, учням важливо вивчати всі предмети, а не лише ті, які потрібні для вступу в обраний виш. Але в школах немає єдиного підходу до оцінювання результатів навчання. Ми вирішили, що цього року буде прийнято зміни до умов прийому: середній бал атестата враховуватиметься, але не за 200-бальною шкалою, як це було в останні роки, а за 12-бальною», — сказала в. о. першого заступника міністра освіти і науки Інна Совсун. Між іншим, свого часу рішення Міносвіти переводити бал атестата за 200-бальною шкалою та враховувати його під час вступу до ВНЗ викликало хвилю негативних відгуків у експертному середовищі. Таке нововведення, мовляв, відкривало нові обрії для зловживань та корупції, зокрема, культивування липових відмінників...

Для тих, хто цього року має складати Державну підсумкову атестацію, маємо приємну новину: зважаючи на напружену ситуацію в країні, найімовірніше, атестацію буде пом'якшено, сказав Сергій Квіт.

З новим керівником МОН певне полегшення мають відчути і самі працівники освітянської галузі. Сергій Квіт обіцяє: міністерство змінить акценти у своїй роботі. Надалі, буцімто, замість того, щоб постійно контролювати роботу закладів освіти, їм допомагатимуть поліпшувати якість навчання.

— На перший план виходять якість навчання, викладання та наукові дослідження, — запевнив Сергій Квіт. — Це те, про що ми повинні думати і що суворо контролюватимемо. Та перед цим ми плануємо певною мірою полегшити роботу освітян: спростити університетську звітність і «паперотворчість», якою займаються наші викладачі замість того, щоб готуватися до занять чи ж проводити наукові дослідження.

Крім того, сподівається міністр на прийняття нового Закону «Про вищу освіту», розробленого так званою групою Згуровського, а за потреби — нового рамкового закону про освіту. «У нас є активна співпраця і повне взаєморозуміння з профільним комітетом Верховної Ради України, який очолює Лілія Гриневич», — сказав Сергій Квіт.

Обіцяє керівництво МОН відмовитися від складання університетських рейтингів та відокремити Вищу атестаційну комісію від міністерства. «Прагнення попереднього керівництва контролювати все і вся — незрозуміле. Навіть у сталінські часи ВАК була більш незалежною, ніж нині», — пояснив Сергій Квіт. Паралельно працює міністерство і над спрощенням процедури визнання дипломів іноземних вишів. Одне слово, ідей та ініціатив так само багато, як і проблем в освітянській галузі. Щоправда, на їх втілення потрібен час. А реальність така, що «ми не знаємо, скільки часу є у нашого уряду», — зізнався Сергій Квіт.

Тим часом на нещодавній прес-конференції кандидат економічних наук Борис Соболєв запропонував підписувати контракти із нашими урядовцями. Тоді, мовляв, кожен міністр знатиме, що має зробити і скільки у нього на це є часу. Так, можливо, хоч одна реформа не тільки розпочнеться, а й закінчиться.

Віктор ДЕЙНЕКА.

Студенти з порадами подалися у глибинку

Студеї та викладачі юридичного факультету Запорізького національного університету провели черговий Тиждень безплатної правової допомоги на селі. Ініціатива діє вже три роки: виїзні консультації майбутні юристи зі своїми наставниками влаштовують восени та на початку весни.

Цього разу правову допомогу отримали громадські організації інвалідів та пенсіонерів. З'ясувалося, що найбільше юридичних порад населення потребує щодо застосування земельного, пенсійного, житлового, трудового законодавств та щодо побудови взаємовідносин з місцевими органами влади.

Леонід СОСНИЦЬКИЙ.

Запоріжжя.

ФОТОФАКТ

У Дніпропетровську в трамваях планують встановити електронні компостери. На думку керівництва міськелектротранспорту, валідатори, яким зарплати видавати не потрібно, сприятимуть зменшенню затрат підприємства. Навчатимуть користуватися апаратами контролери, передає наш власкор Володимир РИБАЛЬЧЕНКО.

Фото Миколи МЯКШИКОВА (Укрінформ).

КАЛЕЙДОСКОП ВІСТЕЙ

Праця стала легальною

За підсумками понад 40 перевірок, які провели співробітники органів доходів і зборів Луганщини, легалізовано працю 680 громадян. За виявленими порушеннями (а їх було встановлено в усіх перевірках) підприємці мають сплатити до бюджету 2,3 млн. грн. податків на доходи фізичних осіб і єдиного соціального внеску. У відомстві наголосили, що питання зарплат у конвертах, подвійної бухгалтерії та неофіційного використання найманої праці завжди перебувають під їх постійним контролем.

Алла АНТІПОВА.

Луганська область.

На згадку про спалених заживо

У Клубівці, що в Ізяславському районі Хмельниччини, вшанували пам'ять спаленого в роки війни села. У Велику Вітчизняну війну напередодні визволення фашисти спалили 600 дворів, стерли з лиця землі тодішню Клембівку. Тоді у вогні заживо згоріло 75 чоловік. Серед них були й діти. Односельці зібралися в клубі, щоб пом'янути жертв нацистів. Спогадами поділилися очевидці.

Ірина КОЗАК.

Хмельницька область.

ЦИФРА

548 сіл

Полтавщини забезпечено централізованим постачанням питної води мешканцям. Це 30 відсотків від загальної кількості сільських населених пунктів регіону.

За останні два роки цей показник зріс на три відсотки.

Василь НЕЇЖМАК.

Полтава.

Викрили банківських махінаторів

Працівники відділу боротьби з кіберзлочинністю УМВС України в Рівненській області встановили причетність начальника відділення та провідного експерта однієї з банківських філій у Рівному до незаконних операцій з документами на переказ. Зловмисники привласнили понад сто тисяч чужих гривень.

Маючи доступ до баз даних, банківські працівники формували фіктивні заявки на переказ коштів. Гроші знімали у касі фінансової установи або в банкоматах.

Служба безпеки комерційного банку провела службове розслідування, яке підтвердило протиправні дії працівників.

Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

Жителі Черкас протягом 2013 року задекларували 37 мільйонів гривень доходів, інформує наш власкор Лідія ТИТАРЕНКО

Працюють у штатному режимі, без вихідних

На Закарпатті своєчасно виплачують зарплати, пенсії, соціальні допомоги. Незабаром відкриють новий хірургічний корпус в обласній лікарні. Про це на брифінгу повідомили голова облради Іван Балога та начальники обласних управлінь: Держказначейства — Іван Шоля, фінансів — Петро Лазар, Пенсійного фонду — Анастасія Пентек, соціального захисту населення — Віктор Мацола.

Зустріч з пресою організували, щоб донести до закарпатців інформацію про соціально-економічну ситуацію в області в нинішніх непростих умовах. Громаді повідомили: надходження до місцевих бюджетів станом на 1 березня виконано на 98,5 відсотка, не дотягнули лише півтора відсотка — це 2,5 мільйона гривень. Не виконали свої планові показники Іршавський, Мукачівський, Рахівський райони. Щодо державного бюджету, то його виконання стосовно показників минулого року по спецфонду становить 117%, до загального фонду — 92%. Уточнюються дані щодо відшкодування податку на додану вартість. Тож фінансування — своєчасне, затримок зарплат, стипендій тощо немає.

Посадовці запевнили, що очолювані ними структури щоденно виконують свої обов'язки. «Працюємо в штатному режимі, без вихідних, системно», — повідомив Віктор Мацола.

Щодо хірургічного корпусу обласної лікарні, то він практично готовий. Відкриють його, не чекаючи на вказівку зі столиці.

Василь НИТКА.

Ужгород.

З'явиться капличка на честь Небесної Сотні

У гірському райцентрі Закарпаття спорудять капличку на честь загиблих під час протистояння на київському Євромайдані. Це — почин священика греко-католицької церкви Федора Славця. Цю ідею він озвучив на одному з масових мітингів у Міжгір'ї й отримав підтримку громади.

Святиня розташується у самому центрі селища — поряд із Свято-Михайлівським храмом. На її стінах буде дошка з викарбуваними золотими літерами прізвищами убієнних героїв-майданівців.

Василь ПИЛИПЧИНЕЦЬ.

Закарпатська область.

На знімку: такий вигляд матиме капличка на честь героїв.

Фото автора.

Щоб ніхто не опинився наодинці з пережитим

В Івано-Франківській області створено 24 центри психологічної допомоги постраждалим внаслідок складної суспільно-політичної ситуації, що склалася в Україні.

«Нині спостерігається чимало психотичних розладів, панічних атак, межових станів, невідреагованих негативних почуттів. Власне, все це може призвести до посттравматичного синдрому», — зазначила на нещодавній прес-конференції директор обласного центру практичної психології і соціальної роботи Людмила Підлипна.

У центрах на волонтерських засадах надаватимуть допомогу майже 150 практичних психологів, які мають додаткову психотерапевтичну освіту.

Більшість з них ознайомлені з досвідом львівських колег із подолання негативних станів після трагедії, що сталася на Скнилівському летовищі. Планується, що разом із психологами працюватимуть спеціалісти соціальних служб та представники молодіжних громадських організацій. Центри прийматимуть з понеділка по п'ятницю з 13:00 до 17:00. До тих, хто не може самостійно навідатись в установу, фахівці обіцяють приїжджати додому, даватимуть поради і в телефонному режимі.

«Головне, щоб жодна людина не залишилася наодинці зі своїми переживаннями», — наголосив директор департаменту освіти, науки, сім'ї, молоді та спорту ОДА Сергій Дерев'янко.

Не менш важливою нині є просвітницька робота з батьками та вчителями, які, подаючи інформацію про події в країні, мають враховувати вразливість дітей. Необхідно звернути посилену увагу й на психологічну реабілітацію родичів загиблих у Києві, соціалізацію людей із фізичними та душевними травмами.

Більше інформації про роботу центрів психологічної допомоги можна отримати, зателефонувавши на гарячу лінію за номером:

099-311-25-15.

Галина БРУХАЛЬ.

Івано-Франківська область

Пересварилися колишні голови облдержадміністрації

У Херсоні пересварилися колишні голови ОДА. Микола Костяк **(на знімку)**, який пішов з посади вже після відсторонення Віктора Януковича, але залишився керівником регіональної організації Партії регіонів, на прес-конференції публічно заявив, що його попередник — «помаранчевий» Борис Сіленков — разом з групою підприємців змусив його написати заяву про відставку, приставивши ніж до горла його молодого помічника.

Б. Сіленков після оприлюднення скандальної заяви наступника у боргу не залишився і негайно повідомив журналістам, що Микола Костяк тікав з «білого дома» з валізою, повною доларів — їх йому залишили в обмін на заяву про звільнення. Найцікавіше, що обидва «вчорашні» про погрозу вбивством та винесений з приміщення органу виконавчої влади валютний скарб не повідомили ані міліцію, ані податківців.

Сергій ЯНОВСЬКИЙ.

Херсон.

Фото автора.

Війську допоможуть підприємці

Бізнесмени Вінниччини під час зустрічі з командуванням Повітряних сил, штаб яких дислокується в обласному центрі, обговорили питання надання допомоги місцевим авіаційним підрозділам.

— У цей непростий час ми вирішили надати матеріальну та фінансову допомогу військовим льотчикам, — каже ініціатор зустрічі підприємець Михайло Ткач. — Йдеться про придбання пального для техніки та предметів першої необхідності.

Крім того, вінничани звернулися до небайдужих співвітчизників—представників бізнесових структур в інших регіонах держави і запропонували їм взяти шефство над Збройними Силами України. Підприємці пропонують створити базу даних, щоб було зрозуміло, які підрозділи насамперед потребують допомоги. Військові переконані, що ця ініціатива позитивно позначиться не лише на поліпшенні матеріального становища української армії, а й сприятиме підвищенню морального духу наших вояків.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

Газети подорожчають на третину? Ті, що залишаться...

Редактори та видавці друкованих ЗМІ всерйоз стурбовані. Через падіння курсу гривні ціни на папір і матеріали для друку різко зросли в середньому на 25—30 відсотків. Відповідно збільшиться і вартість кінцевого продукту — газет та журналів, іншої поліграфічної продукції.

У друкарнях та видавництвах завжди існує певний запас розхідних матеріалів, проте надового його не вистачить. Вихід є — на чомусь економити або збільшувати вартість газет. Та обидва варіанти практично не реальні. З постійним неаргументованим зростанням вартості поштових послуг в редакціях якось, хоч і за рахунок затримок заробітної плати та розрахунків з друкарнями, справлялися. Та подорожчання на третину поліграфічних послуг може спричинити їх закриття.

За словами Галини Недолужко, керівника ТОВ «Поліграф-сервіс», вартість поліграфічних послуг міцно прив'язана до курсу валют. Адже папір часто доводиться закуповувати в Росії, а пластини та хімікати для друку — в Європі.

До редакцій вже почали надходити листи з попередженнями про можливі зміни в ціновій політиці. Багато хто з керівників друкованих ЗМІ схильний вважати, що для них це — не просто криза, а летальний випадок. Радує одне: ті підприємства, які закуповують матеріали у вітчизняних виробників, змінювати розцінки поки що не планують.

Петро МЕЛЬНИК.

Кіровоград.

СПОРТ

Спершу на Кіпр, потім — до Америки?

Футбол. Сьогодні в Ларнаці (Кіпр) на стадіоні «Антоніс Пападопулос» має відбутися контрольний матч Україна—США (початок о 21:00, пряма трансляція — на телеканалі «Інтер»). А позавчора на базі київського «Динамо» в Кончі-Заспі наша команда провела вечірнє тренування. Перед ним наставник збірної **Михайло Фоменко (на знімку)** спілкувався з представниками ЗМІ.

— Розкажіть про завдання на поєдинок зі збірною США...

— Наших підопічних ми налаштовуємо на перемогу в кожній грі.

— В якому настрої футболісти після єврокубкових матчів?

— Звісно, програші на цьому етапі не могли не відбитися на футболістах. Та це вже історія, найголовніше — з тих подій виносити уроки та жити далі. Звісно, хочемо ми чи ні, але це впливає на їхній стан. Степаненко не приїхав, бо грав матч Ліги Європи на уколах. Це має негативні наслідки, і він не зможе нам допомогти. Селезньов вже в доброму стані, та сьогодні у

нього будуть процедури. Всі решта приїхали, раді бачити один одного після тривалої перерви.

— Що можете сказати про суперника?

— Ми переглянули матчі збірної США, більшість її виконавців виступає в англійській Прем'єр-лізі — звідси і стиль гри цього колективу.

— Тренер молодіжної збірної України Сергій Ковалець порекомендував вам Ордеця та Калитвинцева. Яка ваша реакція на цю пропозицію?

— Ми стежимо за цими футболістами і могли їх викликати. Однак у «молодіжки» також є матчі, вони потрібні і там.

— Продовжуючи тему новачків. Повернувся до ігрової кар'єри голкіпер Олександр Рибка, який відбував дискваліфікацію. Чи є в нього шанс отримати виклик до команди?

— Звісно, це наша робота — переглядати матчі за участю кандидатів до збірної. Якщо футболісти демонструватимуть відповідний рівень, це змушуватиме нас викликати їх. Я хочу, щоб якомога більше гравців спонукали нас це робити.

***

Не виключено, що збірна України у період з кінця травня і приблизно до 9 червня може здійснити турне країнами американського континенту. Можливі суперники — Чилі, Колумбія, Корея, США. Не виключений другий варіант маршруту та, зрозуміло, інші опоненти — Алжир, Парагвай, Румунія, Китай...

Фото ФФУ.

Турнірна хроніка

Хокей. Чемпіонат країни. Фінальна серія. Перший матч. 3 березня. «Компаньйон-Нафтогаз» (Київ) — «Білий Барс» (Біла Церква). 3:1 (1:0, 1:0, 1:1).

Баскетбол. Чемпіонат країни. Суперліга. 3 березня. «Дніпро-Азот» (Дніпродзержинськ) — «Київ». 59:71 (9:21, 19:22, 13:13, 18:15).

Від 1 по 7 березня в Києві художники проводять революційно–екстремальний пленер «На барикадах», присвячений 200–річчю від дня народження Тараса Шевченка

У столичному Центральному державному архіві–музеї літератури і мистецтва (у дворі Софійського собору) відкрито документальну виставку «На вічному шляху до Кобзаря». Експозицію підготовлено Державною архівною службою України у співпраці з архівними службами Литви, Казахстану, Польщі та Росії

Образи Великого Кобзаря в українській

(до 200–річчя від дня народження

Минувшина завжди сприймається нами крізь призму певних уявлень, образів та ідей, які постають під впливом багатьох факторів, обставин і передумов: історичної свідомості нації, домінуючих стереотипів та традицій, впливів соціокультурного середовища, гострих суспільних викликів, культурних новацій, зрештою, утилітарних ідеологічних потреб і прагматичних інтелектуальних вимог соціуму тієї чи іншої доби. У цьому сенсі не є винятком й історичні особистості, зокрема знакові, ба навіть символічні постаті національної історії. Сприйняття їх зазвичай вирізняється надзвичайною складністю та суперечністю, позаяк ідеться про конкуруючі образи, точніше, їх нашарування і співбуття, що постає в різні історичні епохи, у контексті відмінних рефлексій, інтенцій, мотивацій, настанов, зацікавлень тощо.

З цієї перспективи постать Тараса Шевченка посідає унікальне місце в українській інтелектуальній та культурній історії. Тим паче що образ/образи Великого Кобзаря асоціюються не тільки з геніальним поетом, а й із провідником української нації та символом України. Недаремно з іменем Т. Шевченка пов'язують національно-визвольні й революційні змагання кількох генерацій українців, обстоювання соціальної справедливості, державної незалежності та національної духовності, врешті-решт існування самої української ідеї.

Складність, багатовимірність уявлень про Великого Українця, що побутують у сучасному суспільстві, зумовлені неосяжним розмаїттям інтелектуальних запитів до його творчої спадщини та біографії. Тож у багатоманітних практиках і життєписі Тараса Шевченка відшукують взірці класичної літератури, матеріал для ствердження політичних концепцій та теорій, творення національних міфів і світоглядних орієнтирів.

Водночас спадщина Великого Кобзаря розглядається як невичерпна скарбниця з обсягу колективного досвіду нації та засадничих джерел української духовності й культури. Нині до формування традиційних запитів щодо спадщини Т. Шевченка долучилися й постмодерністські віяння, котрі нав'язують масштабні ревізії звичних вимірів його творчості й біографії, зокрема підважують й руйнують старі-нові образи Поета-Пророка чи Апостола Правди.

Зауважимо, що життєвий і творчий шлях Тараса Шевченка тлумачиться як знакове явище в українській науці й культурі другої половини XIX — початку XXI ст. Промовистим свідченням цього є статус шевченкознавства, який нині піднесений до рівня класичної дисципліни у нашій соціогуманітаристиці.

Таким чином, особа та творчий доробок Великого Кобзаря як об'єкт вивчення приваблювали й приваблюють багатьох дослідників і мислителів із різними суспільно-політичними поглядами, світобаченнями, науковими інтенціями, інтелектуальними та культурними вподобаннями тощо. Неабияка зацікавленість та сталі дослідницькі устремління на теренах шевченкознавства впродовж тривалого часу породжували величезну варіативність візій, підходів та оцінок, а часто-густо полярних думок, відмінних концепцій і потрактувань.

Утім, шевченківська тема циркулювала не тільки у царині, власне науки та літератури, а й у гуманітарній і культурній сферах суспільства, що творило строкату та суперечливу палітру уявлень про Великого Кобзаря в історичній свідомості, політичній думці, публіцистиці, які досить вільно перетікали з однієї площини до іншої і навпаки. Отож образи Т. Шевченка набували сакральних, символічних, міфологічних, соціально-політичних, ідеологічних, культурних та інших рис.

Варто наголосити, що продукування та поширення багатоманітних уявлень про Великого Кобзаря в історичній та суспільно-політичній думці становить чималий інтерес не тільки для шевченкознавства, а й для української інтелектуальної історії. Видається, що у численних спробах осягнути феномен Тараса Шевченка як історичної особистості з незвичайним масштабом, самобутнім світосприйняттям й унікальними творчими здобутками виявляються різноманітні інтелектуальні впливи, особисті реакції відомих науковців, мислителів, державних, політичних та культурно-громадських діячів різних періодів новітньої доби.

Зрештою, погляд на образи Т. Шевченка, котрі побутували та побутують серед українства, репрезентує цікавий матеріал для нашого самоусвідомлення, зокрема у сучасному культурному просторі й історичному часі. Тому сприйняття постаті Т. Шевченка і його творчої спадщини в українській історичній та суспільно-політичній думці становить складний, полівимірний і маловивчений комплекс проблем.

Такою, у найголовніших рисах, є сучасна система координат, в якій прагнули і прагнуть осягнути неповторну спадщину та життя Великого Кобзаря. Вона є вихідним пунктом і для нашої спроби проаналізувати найголовніші тенденції та причини, які спричинилися до творення різноманітних уявлень про Т. Шевченка в українській інтелектуальній історії.

Циркуляція розмаїтих образів Кобзаря в українській історичній та суспільно-політичній думці неодноразово привертала увагу відомих учених і мислителів. Щоправда, вони здебільшого обмежувалися зауваженнями й інтерпретаціями з обсягу конкретної проблематики, певної предметної області, фахових зацікавлень або з перспективи політичної зумовленості трансформацій тих чи інших уявлень, пов'язаних із Геніальним Українцем.

Приміром, вітчизняний літературознавець та поет Василь Щурат ще на початку минулого століття відзначав, що інтелектуальна широчінь і багатоплановість творчої спадщини Великого Кобзаря дозволяли «богохульникам дошукуватись в Шевченковій поезії богохульств, раціоналістам — раціоналізму, а всяким іншим спеціалістам — знову чого іншого...».

Схожу оцінку віднаходимо й у Михайла Драгоманова, який обстоював думку, що всі «хто бравсь писати про нього перш усього думали про себе, і кожний повертав Шевченка, як йому на той час було треба, та глядячи на те, перед ким говорилось про українського кобзаря».

Наведені констатації свідчать, що трансформації й метаморфози образів Великого Кобзаря, як у кривому дзеркалі відображали перетворення, котрі відбувалися та відбуваються у глибинних пластах української культури і духовності, зокрема на обширах історичного буття нашого народу. Певна річ, вони потребують історичної перспективи для свого розгляду й аналізу. Не випадково академік Іван Дзюба слушно відзначає, що «для адекватного розуміння Шевченка потрібен історизм мислення».

Наріжним каменем проблематики, пов'язаної зі становленням і перетворенням образів Великого Кобзаря, є питання щодо джерел їхнього формування, структури, декодування тої символічної й ціннісної системи, в якій циркулюють різні образи минувшини, зокрема великих особистостей. Відтак акцентується увага на тих суб'єктно-об'єктних зв'язках, які утворюють неповторну сув'язь між Словом і Логосом, що складають підоснову будь-якого образу чи низки образів, незалежно від їхнього походження, способів репрезентації та теренів циркуляції.

У сучасній історичній науці ця проблематика вивчається в межах протиставлення: образ свого — образ іншого, а також у світлі коморативних, культурознавчих, антропологічних практик.

Іван Марчук. «Як та хмара гайдамаки Умань обступили...» (за мотивами поеми Т. Шевченка «Гайдамаки»). Картон, темпера. 1983.

призначення, адресної спрямованості, циркуляції, а також мотиваційних потоків, які спричинилися до походження таких уявлень. У цьому місці доцільно відзначити, що дослідницька проблематика з обсягу конструювання образів побутувала ще на теренах класичної академічної історіографії XIX ст., хоч, звичайно, у досить спрощеному та навіть примітивному вигляді.

Зазвичай образ/образи пов'язуються з мистецько-естетичними чи художніми рефлексіями, позаяк їх неодмінною складовою є психологічні настанови й емоційні переживання автора-творця. У широкому сенсі йдеться про внутрішні психологічні та рефлексивні моменти, що спричиняють певне розгортання й оформлення образів. Інколи під образом розуміється безпосередньо слово, як своєрідний добір певної закінченої синтаксичної конструкції, котра найкраще представляє дане явище, процес, особистість. Але образ у жодному разі не тотожний слову. Більше того, образ/образи, як правило, побутують у певній системі символів і смислів, які представлені завдяки мовним засобам, що виражають відповідні дослідницькі, культурні, громадські, політичні, соціальні та інші практики.

Урешті, наприкінці XX ст. йшлося вже не про історичні, а про історіографічні образи, котрі розглядаються як

Здебільшого конструювання, творення й циркуляцію різноманітних образів студіюють для вирізнення характерних рис певних явищ та процесів, зокрема з перспективи їхнього сприйняття в ту чи іншу історичну добу, а також з обсягу проблем ментальностей, етнічних й соціальних стереотипів, національної і суспільної міфології, етнопсихологічного, етносоціологічного аналізу та ін. Зокрема, застосовуються спеціальні методики для вилучення суб'єктивних суджень, які зумовлені становими, расовими, релігійними, етнонаціональними переконаннями, індивідуальними та груповими уявленнями тощо.

Ці дослідницькі методики дають змогу виявити домінуючі цінності, світоглядні орієнтації й інтелектуальні вподобання численних творців — конструкторів образів, проаналізувати їхні мотивації, світоглядні орієнтири, політично-утилітарні устремління, аксіологічні настанови та ін. Загалом окреслені напрями досліджень мають доволі перспективний та багатообіцяючий вигляд, передусім для усвідомлення критичних, переломних моментів нашої інтелектуальної й культурної історії.

Відзначимо, що образи не можуть бути цілісними й викінченими, принаймні в абсолютному сенсі. Видається, що система образів здебільшого побутує у вигляді низки більш чи менш пов'язаних між собою варіацій, які конкурують, конфронтують, співіснують і взаємодоповнюють багатоманітну палітру уявлень.

Однак варто вести мову про існування домінуючих і маргінальних, первинних та вторинних, предметних, дисциплінарно-фахових й універсальних образів тощо. Крім того, вирізняють автообрази, котрі вибудовуються на підставі саморефлексій та саморепрезентації особистості, прижиттєві, мемуарні чи некрологічні образи, що постають на основі персонального спілкування й зв'язків сучасників. Водночас існують міфологічні образи, котрі зазвичай виникають як вислід тих чи інших легітимаційних програм, що освячують певні практики, ідеї, ідеали і т. п.

Така розмаїта й суперечлива інтелектуальна та культурна природа образів генерує їх досить складну, хаотичну, а часто доволі розмиту шарову структуризацію, котра сполучає фактографічну інформацію про особистість з її глорифікацією та сакралізацією, реальні життєві події й творчі експерименти — з міфологічними чи легендарними конотаціями тощо.

Іноді образи набувають ознак класичного агіографічного викладу на кшталт житійних історій як однієї з найдавніших форм репрезентації сакральних смислів, які побутують у вигляді житій святих. Відтак образи постають як своєрідні проекції тих чи інших запитів, які адресуються до видатних чи навіть великих особистостей з перспективи викликів сучасності, точніше, соціокультурних вимог і настанов суспільства, інтелектуальних та культурних трансформацій.

Традиційно походження перших образів — інтелектуальних уявлень про Т. Шевченка пов'язують з українським відродженням XIX ст., речником і представником якого був сам Великий Кобзар. Натомість конструктивісти та модерністи рішуче відкидають усяку термінологію, пов'язану із національним відродженням, яку розглядають як очевидний або прихований вияв архаїчних, точніше, примордіалістських устремлінь.

Так чи інакше, але процес відродження нації чи конструювання національної ідентичності розгортався під знаком романтизму, осягнення невмирущого духу народу у творчих експериментах тодішніх українських інтелектуалів та громадсько-культурних діячів.

Романтизм привніс на культурні обшири українства філософський ідеалізм, мрійне, а в чомусь навіть екзальтоване ставлення до навколишнього світу, суцільне захоплення фольклорними й етнографічними практиками, народним побутом тощо. Наразі ширилися містично-релігійні та морально-етичні мотивації творчості, жанрові (балади, ліричні пісні, історичні романи, драми) та стилістичні особливості в літературі, як-от ностальгія та ідеалістично-песимістичне захоплення минулим, меланхолічний настрій, контрастне висвітлення навколишньої дійсності, похмура Україна супроти яскравого, славетного козацького минулого, релігійні повчання, культ героїв, упровадження символічних образів.

В українському історієписанні романтизм спричинив потужне зацікавлення колоритом місця та часу, що породжувалося винятковою увагою до унікального й самобутнього фактографічного матеріалу, котрий сприймали у світлі різнорідних виявів «народного духу». Та головний фокус зосереджувався на фольклорно-мовних компонентах, які сприймалися як мистецько-естетичні форми народного буття (так звана «мовна» програма чи концепція романтизму).

Отож творчість тогочасних істориків та літераторів була тісно пов'язана з відкриттям спершу естетичних та морально-етичних, а пізніше етносоціальних цінностей українського народу як масового, колективного героя на авансцені нашої минувшини, сучасності та майбуття.

З означеної перспективи поетичний талант Т. Шевченка, здавалося б, якнайповніше репрезентував саму народну сутність, зокрема, її творчий розмах і повсякденність, чарівну красу та гірку безпросвітність українського життя. Ці неповторні особливості його творчості вабили, манили до нього тогочасних інтелігентів-малоросів, примушували пильно вчитуватися в поетичні рядки Великого Кобзаря. Власне, первісні образи Тараса Шевченка постали на хвилі емоційно-патетичних та ностальгійно-патріотичних почувань українських інтелектуалів, які надзвичайно тонко і виразно відчували соціокультурні контрасти між славетною минувшиною та безвідрадною сірістю тодішньої сучасності.

За визнанням історика Миколи Костомарова, «муза Шевченка роздирала завісу народного життя. І страшно, і солодко, і боляче, й цікаво було зазирнути туди». Не випадково ще до знайомства з автором «Кобзаря» у рецензійному огляді 1843 р. М. Костомаров схарактеризував його творче кредо як поета, що відображає народні устремління.

«Я завжди дуже любив розумного малороса-простолюдина; його простодушність у поєднанні з проникливістю, його лагідний гумор і безжурну веселість, змішані з сумом, його ідеалізм з практичною поміркованістю, його готовність самовіддано любити разом з тонким умінням відрізняти щирість від лицемірства, але ці якості відтінялися тією відзнакою поезії, яка властива лише таким натурам, як його», — згадував історик у своїх споминах про Т. Шевченка.

Співзвучні мотиви в оцінці Геніального Українця спостерігаємо і в розвідках та споминах письменника, публіциста й історика Пантелеймона Куліша — близького товариша, палкого прихильника, згодом нещадного і непримиренного критика Кобзаря. Скажімо, у листі П. Куліша до Т. Шевченка від 25 липня 1846 р., в якому перший виступає як дружній, хоча і критичний дорадник чи навіть наставник-ментор поета, зазначається: «Ваші творіння належать не Вам одному і не лише Вашому часу вони належать всій Україні і будуть говорити за неї вічно». У цьому стислому, афористичному виразі споглядаємо не тільки властиве для романтиків звернення до вічності, а й зіставлення з нею самої постаті Великого Кобзаря.

Ще цікавішими є згадки про Т. Шевченка у спогадах П. Куліша середини 80-х років XIX ст., які показують особливості сприйняття

інтелектуальній історії Т.Г. Шевченка)

творчого, духовного феномена великого українського поета в добу кирило-мефодіївських братчиків: «Чари його дикої в багатьох випадках поезії притлумили в моєму розумі й серці усе, що сприйняв я тверезого від незрівнянного Плетньова». У своєму прощальному слові на похороні Тараса Шевченка П. Куліш висловився ще категоричніше: «Немає в нас ні одного достойного проректи рідне українське слово над домовиною Шевченка: уся сила і вся краса нашої мови тільки йому одному одкрилася».

Та, мабуть, найточніше ідеалістичне захоплення творчістю Великого Кобзаря у середовищі кирило-мефодіївців сформулював Василь Білозерський. У листі до Миколи Гулака від 1 травня 1846 р. він відзначав, що тільки «геній, завдяки лише глибокому почуттю, може вгадувати і потреби народу, і навіть цілого століття — чого не навчить ніяка наука, ні знання без вогню поетичного і разом релігійного».

Зауважимо, що сам Т. Шевченко з недовірою та скептицизмом сприймав подібні оцінки, зокрема тезу про себе як про народного поета. Відтак його саморефлексії справляли досить скромний вплив на творення мемуарних чи некрологічних образів.

Ця першість, духовна домінація Т. Шевченка, котру визнавали кирило-мефодіївські братчики та чимало їхніх сучасників, спричинилася до формування початкових образів Великого Кобзаря як народного, національного поета, овіяного романтичним ореолом драматичної біографії та геніальної творчості з елементами пророцтва й жертовності.

Її сутність у стислому та концентрованому вигляді подав той самий П. Куліш: «Шевченко — наш поет і первий історик. Шевченко перше всіх запитав наші німі могили, що вони таке, і одному тільки йому дали вони ясну, як боже слово, одповідь. Шевченко перше всіх додумався, чим наша старосвітщина славна і за що проклянуть її грядущі роди. Так, як йому самому пісня народна дала тон до високої речі, так і він дав нам усім праведний тон, як нам своє слово строїти. Високо над нами підняв Шевченко поетичне світло своє — і стало видно по всій Україні, куди з нас кожен мусить простувати».

Схожі думки висловив і один із перших біографів Великого Кобзаря Михайло Чалий: «Явище Шевченка не випадковість: з ним з'єднується доля цілих мільйонів народу; у ньому як у фокусі поєдналися духовні сили сього кріпацького люду».

Таким чином, у романтичному світобаченні образ колективного, масового героя, мабуть, чи не вперше гармонійно сполучився з типажем індивідуальним — поета-пророка, генія-провидця та святого мученика тощо. Відтак стара преромантична ідея німецького філософа Фрідріха Шлегеля про пророка як специфічного посередника між минулим та сучасним, сакральним і буденним віднайшла сприятливе підґрунтя на обширах української культури. Більше того, у такому поєднанні простежуються сакральні риси образу Великого Кобзаря як репрезентанта надіндивідуальної творчості народу, його провіденціалістського дару та великої моральної сили.

Творення романтичних уявлень про Т. Шевченка в українській суспільній думці досить точно помітив і зафіксував визначний російський письменник Іван Тургенєв. «Нам усім, тодішнім літераторам, добре було відомо, яка лиха доля тяжіла над цією людиною; талант його приваблював нас своєю оригінальністю й силою, хоча навряд чи хто з нас визначав за ним те величезне, мало не світове значення, якого, не вагаючись, надавали йому малороси, що жили в Петербурзі», — згадував він.

Утім, романтичні образи Т. Шевченка, котрі сформувалися на зламі 50—60-х років XIX ст. досить швидко зазнали істотних трансформацій. Ці перетворення були зумовлені багатьма чинниками.

Російська імперія пореформеної доби була змушена відповідати на виклики, кинуті західноєвропейською модернізацією, зокрема на перетворення Європи станів в Європу націй та національних держав. Розпочалася доба великих реформ, було скасовано потворний інститут кріпосництва, руйнувалися міжстанові бар'єри, більш динамічною й розкутою стала духовна атмосфера у суспільстві, нових обрисів набувала українська культура.

Розгорталися суттєві метаморфози і в українському національно-визвольному русі, який плавно перетікав з академічного періоду в культурницьку добу. Заразом ширилися новітні інтелектуальні впливи, які на науковій ниві визначалися швидким поширенням позитивізму, а на суспільно-політичній — зростаючою популярністю анархічних, соціалістичних та ліберальних ідей. Відтак формувалися новітні соціокультурні запити та інтелектуальні вимоги пореформеного українського суспільства до свого минулого, зокрема до образів Великого Кобзаря.

Ці настрої проступили ще за життя Т. Шевченка. Зокрема, у листі до сумнозвісного Михайла Юзефовича від 19 січня 1857 р. П. Куліш сприймає поета вже з позиції не стільки письменника-романтика, скільки зі становища поміркованого хуторянина-культурника: «Докоряє нам Шевченко «овечою натурою», отже, як поглянеш на всю історію, то єсть у того сонму народного якийсь вищий розум, і не дармо сказано: «терпи, козак, — отаманом будеш».

У повну силу модерні віяння споглядаємо вже у творчості пізнього П. Куліша, зокрема в його самобутній «Истории воссоединения Руси» (СПб., 1874. — Т. 1—2; М., 1877. — Т. 3), в якій помітні чималі вкраплення позитивізму. У цій студії, особливо в її другому томі, віднаходимо низку гострих, інколи й образливих висловів стосовно творчості М. Максимовича, М. Костомарова та Т. Шевченка. Щодо останнього, то П. Куліш метафорично називає його творчість «п'яною музою», котра шкідливо впливає на широкі кола освіченого українства.

Такі інвективи супроти Т. Шевченка та інших українських діячів призвели до того, що П. Куліш опинився у своєрідній ізоляції. Зокрема, відносини з письменником повністю розірвав його давній приятель відомий художник Лев Жемчужников.

Гадаємо, що означена переоцінка в поглядах П. Куліша віддзеркалювала глибокі зрушення, котрі сталися у його світобаченні, зокрема стосовно ролі цивілізації та поступу в житті суспільства. Відтепер поезії та й сам образ поета-пророка сприймалися П. Кулішем як бунтарські, руйнівні щодо самого духу культурництва, який тлумачився ним як найбільша цінність.

Ці тенденції змушували дедалі частіше звертатися до спадщини Великого Кобзаря в пошуках точних, правдивих замальовок соціального буття, відносин між різними станами, причому як у дореформену, кріпосницьку добу, так і у ретроспекції давно минулих століть — козацтва та гайдамаччини. Вочевидь, загострення соціальних проблем тодішнього суспільства незаперечно актуалізувала цю тему, широко представлену у творчих практиках Тараса Шевченка.

Своєрідна першість у цій царині належить російському публіцисту Миколі Чернишевському. Саме він у розвідці «Национальная бестактность» (1861 р.) назвав Т. Шевченка непохитним авторитетом у справі з'ясування справжньої та єдиної соціальної природи польського і малоросійського панства. Відтак у поезіях Великого Кобзаря все наполегливіше дошукуються абсолютної правди історичного життя, хоч і з перспективи відповідних суспільно-політичних ідеалів.

Наприклад, до таких праць можемо віднести статтю «Произведения Шевченка, содержание которых составляет исторические события» визначного українського історика Володимира Антоновича. Ця розвідка є його доповіддю на врочистому засіданні Історичного товариства Нестора-літописця при київському Університеті св. Володимира з нагоди 20-х роковин смерті Т. Шевченка. Вона була застенографована одночасно учнем В. Антоновича — знаним істориком Миколою Дашкевичем та кореспондентом київської газети «Труд». Англомовний переклад цієї доповіді було вміщено у виданні «Shevchenko and the Critics 1861—1980» (Toronto, 1980) за редакцією Юрія Луцького.

У зазначеній студії В. Антонович наголошує на художній правдивості загального образу історичної доби у творах Великого Кобзаря. «Звичайно, з точки зору суворого критичного аналізу фактів, така оцінка праць Шевченка є значною мірою помилковою... — підкреслює історик. — Поет відтворює живий та цільний образ доби, оживляє та виводить перед поглядом читача окремі постаті, цілі покоління; у творчості його воскресають епохи та народи з їх тілом і душею, з їхніми почуттями та думками. Словом, для художника не має значення фактична точність подробиць, тільки б були вони можливі на тлі змальованої ним доби».

На думку В. Антоновича, не можна оцінювати художню чи словесну творчість суто з позицій критичного аналізу фактів, а поета-митця порівнювати з істориком. Утім, фундатор київської історичної школи підкреслює, що Т. Шевченко використовував дуже обмежений, а часто-густо недостовірний історичний матеріал із праць Д. Бантиша-Каменського, М. Маркевича, В. Рубана та апокрифічної «Історії русів».

За спостереженням В. Антоновича, Великий Кобзар писав свої твори на сюжети української минувшини, які до того часу були недостатньо висвітленими в історичній науці. Більше того, В. Антонович обстоює думку, що український поет завдяки могутньому таланту митця, подібно до Вальтера Скотта чи Вільяма Шекспіра інтуїтивно відгадував перебіг історичного життя.

Отже, традиційні морально-етичні домінації романтичного народництва у творенні образів Т. Шевченка в розвідці В. Антоновича сполучаються з позитивістськими ідеями. Відтак автор співвідносить історичні сюжети окремих поезій Великого Кобзаря з відповідними соціокультурними контекстами історичної доби.

Та для В. Антоновича замало обстоювання самого духу історичної, народної правди, котре властиве романтичному народництву. Він звертає увагу на соціальну правду минувшини, яка представлена у творах Т. Шевченка. Зокрема, історик наголошує на точних і правдивих соціальних типажах, репрезентованих у шевченківських «Гайдамаках» та «Гамалії».

«Поет чудово зрозумів це становище трьох груп населення в ті часи та змалював ставлення селян до дворян і євреїв, ставлення шляхти до схизматиків та євреїв, відтворив тип єврея щодо козака і стосовно шляхти. Дворянство представлено в поемі всесильним станом, який не вміє розсудливо користуватися владою, свавільним, не поважаючим особистості... Другу групу становлять євреї. Вони кланяються шляхті, але зневажають її з цілковитою певністю, що вони розумніші за неї. Маємо в поемі й селянські типи, — типи людей, позбавлених освіти, але які відчувають свою правоту, тривале пригноблення котрих довело до озлоблення, що виривається у нелюдській ненависті. Селянський тип найкраще відтінений автором, як рідний, і на боці якого була зневажена правда», — зазначає В. Антонович.

Це домінування соціального у відтворені образу Т. Шевченка, хоча і в обмеженому ретроспективному розумінні щодо сюжетів окремих його творів, відображає важливі інтелектуальні зрушення, котрі відбулися у поглядах та світобаченні українських істориків.

Зауважимо, що таке зіставлення окремих поезій Великого Українця із соціальним засадами суспільства тієї чи іншої історичної доби, ймовірно, спиралося на позитивістські ідеї еволюційності поступовості та генетичного зв'язку, котрі посідали чільне місце у світосприйнятті В. Антоновича. Тим більше що виняткова увага до соціальних зв'язків, відносин та форм минувшини є неодмінною рисою істориків-народників, які поділяли позитивістську концептуалізацію останньої чверті XIX ст.

Здебільшого позитивізм ототожнюють із достовірною картиною світу, передусім із дослідницькими методами, властивими природничим наукам. Почасти позитивізм постав як антифілософська реакція супроти раціоналізму, ідеалізму та спіритуалізму. До прибічників позитивізму в українському історієписанні належала більшість учених кінця XIX ст., які обстоювали натуралістичну програму пізнання та виступали за зближення історії з природничими науками, зокрема наголошували на конечності фактографічної достовірності у представленні минувшини.

Заразом позитивізм, за версією одного з його фундаторів французького філософа Огюста Конта, ініціював творення своєрідного світського культу людства, котрий сакралізував постаті людських праведників — видатних учених, винахідників і мислителів. Таким чином, позитивістське підґрунтя було досить сприятливим для творення національного культу Великого Кобзаря, позаяк скеровувало своїх адептів на високі морально-етичні ідеали поліпшення людства, зокрема до творчого переосмислення романтичної спадщини.

До того ж у дослідницьких практиках тодішніх українських учених позитивізм сполучався з романтизмом, а часом і з пізньопросвітницьким раціоналізмом. Відтак образи Великого Українця часто-густо конструювалися не стільки з переважанням позитивістських настанов, скільки з перспективи різних інтелектуальних і культурних вимог, точніше їх самобутнього сполучення.

Володимир ЛИТВИН,
академік НАН України.

ДАЛІ БУДЕ.

ПОДРОБИЦІ

На свято, як на народне віче

Разом з усією Україною і світом Закарпаття широко відзначатиме 200-річчя від дня народження Тараса Шевченка. Відповідне рішення ухвалила обласна рада, а її голова Іван Балога затвердив організаційний комітет та план заходів із вшанування Великого Кобзаря. Іншим розпорядженням затверджено заходи з відзначення в області 75-ї річниці проголошення Карпатської України.

Згідно із програмою святкування, 9 березня в Ужгороді біля пам'ятника Тарасу відбудеться літературно-мистецьке театралізоване дійство «В сім'ї вольній новій» на кштат народного віча. А в обласному українському музично-драматичному театрі — концерт «Вінок Кобзареві», повідомили «Голосу України» в обласній раді.

Щодо ж до заходів з відзначення 75-ї річниці проголошення Карпатської України, то впродовж березня в навчальних закладах, установах культури області передбачено провести виставки, конференції, лекції про значення подій 1938—1939 років на Закарпатті в історії українського державотворення.

Василь НИТКА.
Закарпатська область.

Там творив, там закохався

На виставці «Тарас Шевченко і Полтавщина», відкритій в обласному краєзнавчому музеї з нагоди 200-річного ювілею поета, представлено близько 200 експонатів **(на знімку)**, більшість з яких після реставрації показано відвідувачам вперше.

Стародруки, одяг, меблі, посуд, предмети інтер'єру віддзеркалюють епоху, в якій жив і творив наш Пророк. Окремий розділ присвячений шевченківським місцям краю. Адже саме на Полтавщині, якою Кобзар подорожував у 1843—1844, 1845—1846 і в 1859 роках, він написав свої видатні поезії, тут зустрів вірних друзів, соратників і найбільше кохання свого життя. Так, приміром, у маєтку поміщика Олександра Лук'яновича поблизу Миргорода було створено поеми «Єретик», «Сліпий», містерія «Великий льох» з епілогом «Стоїть в селі Суботові...».

На виставці експонуються зразки кахлів зі згаданого маєтку в селі Мар'янському теперішнього Великобагачанського району. Прикро, що ця історична споруда — колишній панський будинок із меморіальною дошкою на ньому — вже в наші часи фактично перетворена на руїну. Один із стендів експозиції розповідає про подвижництво письменника і краєзнавця Петра Ротача, котрий уклав енциклопедичний двотомник унікальної «Полтавської Шевченкіани».

Виставка працюватиме весь ювілейний рік.

Василь НЕЙЖМАК.
Полтава.
Фото автора.

СВІТ БЕЗ КОРДОНІВ

№ 42 (5792) СЕРЕДА, 5 БЕРЕЗНЯ 2014

Сьогодні в Україні, крім сходу, — часом дощ, у Карпатах з мокрим снігом. Місцями — туман. Вітер переважно східний, 5—10 м/с. Температура повітря вночі — 0—5 градусів тепла, на півдні — 3—8 градусів, у Карпатах і на сході — місцями 1—3 морозу. Удень 4—9 градусів тепла, на Закарпатті та в південних областях — 10—15 градусів тепла, у Криму — до 17.

ЦЬОГО ДНЯ, 5 БЕРЕЗНЯ

■ **1903.** Народилася Наталя Забіла — поет, прозаїк, драматург, перекладач, авторка близько 200 виданих книжок. Класик української літератури для дітей. ■ **1962.** У Києві відбулося відкриття меморіальної дошки українському композитору, заслуженому діячу мистецтв УРСР, професору Пилипу Козицькому на будинку, в якому він довго жив і працював. ■ **1989.** У Пряшеві (Словаччина) відбулася Міжнародна конференція, присвячена 175-річчю від дня народження Тараса Шевченка. ■ **1998.** Ухвалено Закон «Про Раду національної безпеки і оборони України», яким визначено правові засади організації та діяльності РНБО, її склад, структуру, компетенцію і функції.

ПЛАНЕТА

Володимир Путін згадав про... братній народ

Офіційний сайт президента РФ опублікував повідомлення про те, що верховний головнокомандувач російської армії Володимир Путін наказав завершити військові навчання двох округів і повернути солдатів у казарми. Дивним чином, у тому числі й в Україні, деякі політики заговорили про початок «стабілізації й консервації» політичного конфлікту і військового протистояння в Криму. Але це зовсім не так.

Наказ Путіна про завершення навчань не має жодного відношення до екстраординарних подій у Криму. Ескалація військової напруженості на півострові триває щодня, вдень і вночі у всіх населених пунктах, у яких є війська України та РФ.

До речі, учора він дав прес-конференцію у своїй резиденції в Підмосков'ї. Цинізм президента Росії вражає. Схоже, що колишній полковник КДБ ознайомлений не з інформацією своїх спецслужб і дипломатів, а читає вранці повідомлення ідеологічних служб Кремля та дивиться новини по телевізору. Так, російський президент не визнав, що до Криму, на порушення всіх міжнародних норм, перекинуто з території РФ (природно, за його наказом) величезне військове угруповання. Путін також розповів, що в Росії є звернення легітимного президента Януковича про надання військової допомоги Україні. Але одразу дав презирливі характеристики своєму колишньому колезі й, зазвичай, побачив в Україні «розгул неонацистів, націоналістів, антисемітів». Потім зненацька назвав нашу країну «братньою республікою», а збройні сили Росії та України, на думку глави російської держави, — це «товариші по зброї, друзі». «Не було жодного бойового зіткнення, не було жодного пострілу», повідомив Путін, але забув додати, що російські військовослужбовці озброєні «до зубів» стрілецькою зброєю — автоматами й кулеметами, а українські військові захищають свої гарнізони тільки за допомогою своїх кулаків. Ось таке «братерство по зброї».

Треба наголосити, що є закони війни, докладно продекларовані міжнародним правом. Гаазькі конвенції звичаїв війни вказують на те, що учасники конфліктів повинні мати «явні та стійкі ознаки» належності солдата до країни, на боці якої він воює. Недотримання цих вимог — підстава визнати військовослужбовця військовим злочинцем.

Тим часом російські експерти оцінили один день присутності російського спецназу в Криму — 72 мільярди доларів. Індекс Московської міжнародної валютної біржі втратив 10,8 відсотка, або 62,4 мільярда доларів. Російський рубль обвалився на 10 відсотків стосовно американського долара та євро. Російські банки б'ють на сполох у зв'язку з можливими економічними санкціями щодо Росії з боку США та ЄС.

Віктор ТИМОШЕНКО.
Москва.

Євросоюз готується запровадити санкції проти Кремля

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Керівники європейських зовнішньополітичних відомств спільноти одностайно засудили російське вторгнення і не виключили можливості запровадження санкцій та ембарго на імпорт зброї до Росії. Серед інструментів називається, зокрема, замороження переговорів стосовно безвізового режиму з Росією. «За відсутності кроків з боку Росії у напрямі деескалації ситуації Євросоюз повинен ухвалити рішення щодо наслідків для двосторонніх відносин між ЄС і Росією — наприклад, тих, що стосуються призупинення перемовин з Росією щодо візових питань, а також щодо Нової угоди — та розглянути подальші цільові заходи. Рада вирішила залишатися постійно напоготові, щоб мати змогу швидко вжити всіх необхідних заходів», — вказується у висновках європейських дипломатів.

Вимога ЄС — однозначна. Її чітко висловила Високий представник ЄС із зовнішньої політики та питань безпеки Кетрін Ештон — повернення російських військ до казарм та місць дислокації, визначених угодою із Україною.

Міністри закордонних справ не забули й про фінансову допомогу Україні. «ЄС готовий і надалі продовжувати свої зусилля разом з міжнародним співтовариством і міжнародними фінансовими інституціями, особливо з МВФ, щоб допомогти Україні. З цією метою Євросоюз та його країни-члени нададуть повну підтримку пакету міжнародної допомоги для розв'язання нагальних потреб України, що ґрунтуватиметься на чітких зобов'язаннях щодо реформ», — йдеться в підсумковому документі. До речі, місія МВФ уже розпочала роботу в Києві.

Куліси засідання у Брюсселі розкрив міністр закордонних справ Польщі Радослав Сікорський. Він, зокрема, повідомив, що передбачається застосувати персональні санкції у формі анулювання або невидавання віз конкретним особам, котрі мали вплив на прийняття рішення щодо акту агресії, спрямованої на Україну. Інші санкціїноситимуть фінансовий характер, але існує також можливість впливу на «вуглеводневий сектор» — натякнув Р. Сікорський на брифінгу. Польський міністр повідомив: знає про те, що «в Кремлі все ще розглядають можливість рішення щодо вторгнення в Україну» та закликав керівництво Білокам'яної «не входити на територію України», бо «це матиме серйозні наслідки».

Міністр закордонних справ Франції Лоран Фабіус* (праворуч) *зі своїм колегою з Фінляндії Еркі Туомія перед засіданням Ради ЄС із закордонних справ.

Хоча США запевнили поляків у повних гарантіях Білого дому та НАТО, у Варшаві ситуація в Криму викликає особливе занепокоєння, бо країна межує і з Україною, і з Росією. Впродовж неповного тижня у Варшаві вже вдруге зібралася на своє засідання Рада національної безпеки при президенті. За її результатами президент Броніслав Коморовський повідомив, що РНБ оцінила кризу в українсько-російських відносинах як «дуже серйозну і загрозливу для безпеки Європи». Учора на вимогу Польщі відбулося засідання НАТО. Перед цим члени Альянсу засідали у неділю. Згідно з 4 статтею, будь-який член НАТО може ініціювати консультації щоразу, коли, на його думку, територіальна цілісність, політична незалежність чи безпека є під загрозою. На момент верстки номера інформації про рішення, ухвалені у штаб-квартирі Альянсу, не надходило.

Іван КОЗЛОВСЬКИЙ,
Маргарита СОКОЛОВСЬКА.
Фото Xinhua/Укрінформ.

Навіть Руанда присоромила Росію

Уже втретє за останні кілька днів засідання Ради Безпеки ООН присвячено суто українському питанню. У ніч на вівторок члени Радбезу вкотре намагалися обговорити ситуацію в Криму.

Від цього органу Об'єднаних Націй складно очікувати якого-небудь конкретного рішення «кримського питання». Росія — одна з п'яти постійних членів Радбезу (США, РФ, Франція, Великобританія, Китай) і має право вето. Тобто будь-які ідеї колег російські дипломати можуть легко перекреслити своїм «не дозволимо». Але дискусії в штаб-квартирі ООН цікаві тим, що це майданчик, де всі бажаючі сторони можуть не тільки висловлюватися, а й сперечатися зі своїми колегами, що вельми складно уявити в так званих польових умовах. По суті, останнім часом засідання Радбезу перетворилися з дискусій між нашим і російським постпредами на колективне звинувачення представника Росії — Віталія Чуркіна в порушенні багатьох норм міжнародного права, зокрема, Статуту ООН. Навіть представник Руанди в Радбезі заявив: ситуація в Криму може мати «темні наслідки», адже Росія має ядерну зброю.

Представник України при ООН Юрій Сергеєв* (на першому плані) *під час засідання Ради безпеки ООН.

Але цього разу в руках пана Чуркіна був особливий козир. Він зачитав звернення Віктора Януковича до президента Росії Володимира Путіна з проханням використовувати російські збройні сили для забезпечення правопорядку в Україні. Утім очікуваного ефекту від прохання «екса» не було. «Ви говорите про людину, винну в загибелі 90 осіб і яка втекла зі своєї країни. Зараз не 1968 рік, коли одна країна може придушити демократичні процеси в іншій країні під надуманими приводами», — відповів на це постпред Великої Британії.

«Немає жодних доказів утиску російських національних меншин в Україні загалом і в Криму — зокрема. Усе, про що говорять представники Росії, — це вигадані загрози. Якщо послухати російського представника, можна подумати, що московська влада є бригадою швидкого реагування для Ради з прав людини», — додала представник США Саманта Пауер.

Тим часом український представник — Юрій Сергеєв заявив (нагадаємо: засідання відбулося в ніч на вівторок), що концентрація російських військ на кордоні з Україною свідчить про підготовку до можливого військового вторгнення й у інші райони країни. За словами українського посла, ці дії розглядаються як агресія та провокування масштабного збройного конфлікту в Україні. Юрій Сергеєв заявив про неприйнятність таких дій з боку держави, яка є одним з гарантів суверенітету й територіальної цілісності України в рамках Будапештського меморандуму.

Тетяна ПАСОВА.
Фото Xinhua/Укрінформ.

Над номером працювали: Віталій ЖЕЖЕРА, Олександр СУСЛЕНКО, Анна ЛУКАНСЬКА.

Редколегія: Леонід **БРОВЧЕНКО,** Анатолій **ГОРЛОВ,** Сергій **ДЕМСЬКИЙ**, Віталій **ЖЕЖЕРА,** Іван **ІЛЛЯШ,** Світлана **ПИСАРЕНКО,** Віталій **СУДДЯ.**

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

Засновник — Верховна Рада України

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси та передплатна ціна на 2014 рік

Для фізичних осіб:
40224 — 12 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота);
08775 — 10 грн. на місяць (3-разовий: вівторок, четвер, п'ятниця).
Для підприємств і організацій:
60955 — 35 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота).
Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 100000.

Друк:
ТОВ «Мега-Поліграф»,
04073 м. Київ,
вул. Марка Вовчка, 12/14,
тел. (044) 581-68-15
www.mega-poligraf.kiev.ua

Зам. 34403

Макет, верстка — редакція газети «Голос України».
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

☎ **ТЕЛЕФОНИ:**
для довідок — 503-68-72;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56, 453-44-57;
телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — **загальний**
reklama@golos.com.ua — **відділ реклами**
let@golos.com.ua — **відділ листів**
foto@golos.com.ua — **відділ ілюстрацій**

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

